

Oulunsalon osayleiskaava

Kaavaselostus LUONNOS

Oulun kaupunki
YLEISKAAVOITUS
15.2.2024

Sisälllys

Oulunsalon osayleiskaava	1
Johdanto.....	3
Lähtökohdat (kaavatilanne).....	5
Valtakunnalliset tavoitteet ja lait.....	5
Maakuntakaava.....	5
Oulunsalon yleiskaavatilanne	6
Kulttuuriympäristön teemayleiskaava	9
Strategiat ja ohjelmat	9
Selvitykset.....	10
Oulunsalon maisema-, viherrakenne- ja luontselvitys.....	11
Selvitys Oulunsalon liikenneverkon kehittämistavoitteista.....	12
Oulunsalon kulttuuriympäristöselvitys	14
Perinnebiotoopit.....	15
Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet VAMA2021: Limingan lakeuden kulttuurimaisema	16
Selvitys rantavyöhykkeen rakentamisesta ja suositukset rantarakentamisen ohjaamiseksi.....	17
Selvitys Oulunsalon kaupan palveluverkosta ja kaupallisten palveluiden kehittämisestä	17
Selvitys Oulunsalon Salonselän maa-aineisten oton nykytilanteesta.....	20
Oulunsalon arkeologinen selvitys.....	20
Oulunsalon osayleiskaava-alueen vesienhallintasuunnitelma.....	22
Lentokentän rajoitukset	23
Maisemarakenne	23
Kaavaprosessi ja vuorovaikutus.....	26
Vireille tulo sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelma	26
Rakennemalli ja sen palaute	26
Yleiskaavaluonnos.....	26
Seuraavat vaiheet.....	26
Kaavaratkaisu.....	27
Tavoitteet.....	27
Kaava-aineisto	27
Keskusta ja kaupalliset palvelut.....	28
Asuminen.....	28
Kyläalueet.....	30
Karhuojan osayleiskaava.....	30
Työpaikat	30
Liikenne	31
Lentoaseman aluevaraukset ja lentokonemelualueet	32
Vesialue	33
Ranta-alueet.....	33
Kulttuuriympäristön arvot.....	34
Arkeologiset ja historialliset kohteet	34
Luontoarvot	34
Virkistys- ja viherverkosto.....	35
Alkutuotanto ja luonnonvarat.....	37
Salonpään pohjavesialue.....	37
Tekninen huolto	37
Rajoitteet, Ympäristöhäiriöt, - Haitat Ja -Riskit.....	37
Melu.....	37

Pilaantuneet maat	37
Happamat sulfaattimaat	38
Hulevedet	38
Liitteet 39	
Liite 1A Luontoarvot ja niiden huomiointi yleiskaavaluonnoksessa	40

LIITTEET, teemakartat:

Liite 1A: Luontoarvot ja niiden huomiointi yleiskaavaluonnoksessa

- Liitekartta 1. Luontoarvot
- Liitekartta 2. Kulttuuriympäristöt
- Liitekartta 3. Arkeologiset kohteet
- Liitekartta 4. Kestävä vesienhallinta
- Liitekartta 5. Lentokentän rajoitukset

Kansikuva: Koppanan hiekkaranta, yleiskaavoitus KN

Johdanto

Oulunsalon osayleiskaavan tavoitteena on ohjata Oulunsalon yhdyskuntarakenteen kehittymistä Oulun kaupunkistrategian mukaan kestävästi. Osayleiskaavan pääsisältönä osoitetaan yleispiirteisesti alueen yhdyskunta- ja viherrakenteen sekä liikennejärjestelmän kehittämisperiaatteet sekä keskeisimmät maisema-, luonto- ja kulttuuriympäristön arvot. Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Osayleiskaavan tavoitevuosi on 2050.

Oulunsalon osayleiskaavatyö on käynnistynyt syksyllä 2020. Osayleiskaavalla uudistetaan ja päivitetään Oulunsalon keskeisten alueiden yleiskaavoja. Laadittava kaava korvaa seuraavat yleiskaavat:

- Keskeisten alueiden yleiskaava 2030 (2006)
- Salonpään strateginen yleiskaava 2030 (2011) niiltä osin kuin vielä voimassa
- Uuden Oulun yleiskaava, kaavakartta 1 (2016): strateginen, yleispiirteinen, tällä hetkellä ainoana yleiskaavana voimassa lounaisosassa

Kaava-alueella sijaitseva rakennuspaikkakohtainen Karhuojan osayleiskaava (2006) jää edelleen voimaan. Nyt laadittava osayleiskaava ohjaa alueen suunnittelua, jos osayleiskaavaa muutetaan.

Oulunsalon osayleiskaavan ensimmäisenä vaiheena laadittiin Oulunsalon yleispiirteinen rakennemalli, jossa kuvattiin yhdyskuntarakenteen kehittämisen pääperiaatteet. Yleiskaavaluonnoksessa nämä tavoitteet ovat tarkentuneet ja täsmentyneet uusien selvitysten, lähtötietojen ja rakennemallin palautteen pohjalta.

Nähtävillä oleva yleiskaavaluonnos koostuu kaavakartasta määräyksineen, sekä selostuksesta ja liitekartoista, jotka selventävät osayleiskaavan keskeisiä ideoita ja tavoitteita. Rakennemallivaiheesta saatu palaute on koottu erilliseen palauteraporttiin.

Selostuksessa keskeiset asiat on pyritty esittämään mahdollisimman tiiviisti. Kunkin luvun lopussa on linkejä lisätietoihin, kuten liitekartoille ja yleiskaavan selvityksiin.

Lähtökohdat (kaavatilanne)

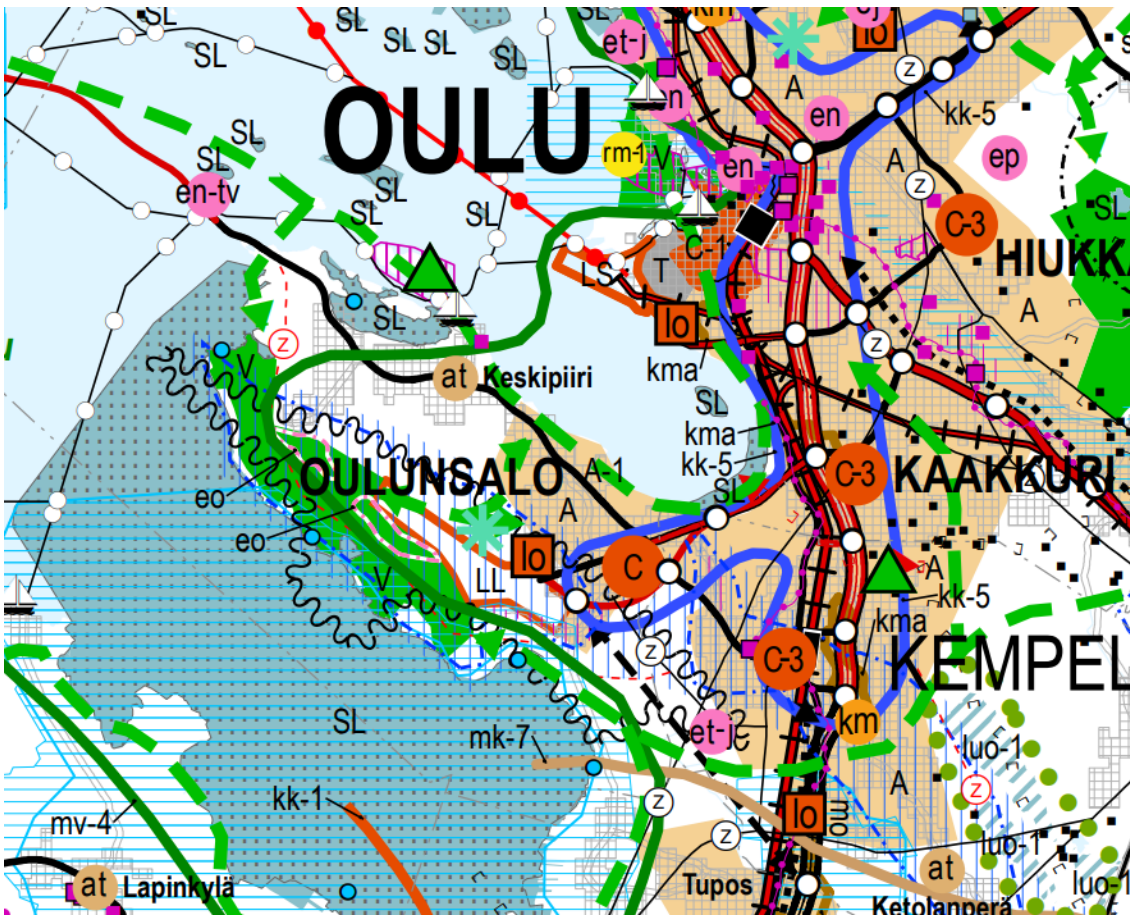
Valtakunnalliset tavoitteet ja lait

Maankäytön suunnittelua ohjaa maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL), joka on parhaillaan uudistumassa.

Valtioneuvoston hyväksymät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) linjaavat valtakunnallisesti merkittäviä alueidenkäytön kysymyksiä, ja niiden toteuttamista on edistettävä myös kuntien kaavoituksessa.

Maakuntakaava

Suunnittelualueella ovat voimassa seuraavat maakuntakaavat: Pohjois-Pohjanmaan 1–3 vaihemaakuntakaavat. [Maakuntakaavat ja niiden yhdistelmäkartta löytyvät Pohjois-Pohjanmaan verkkosivuilta.](#)

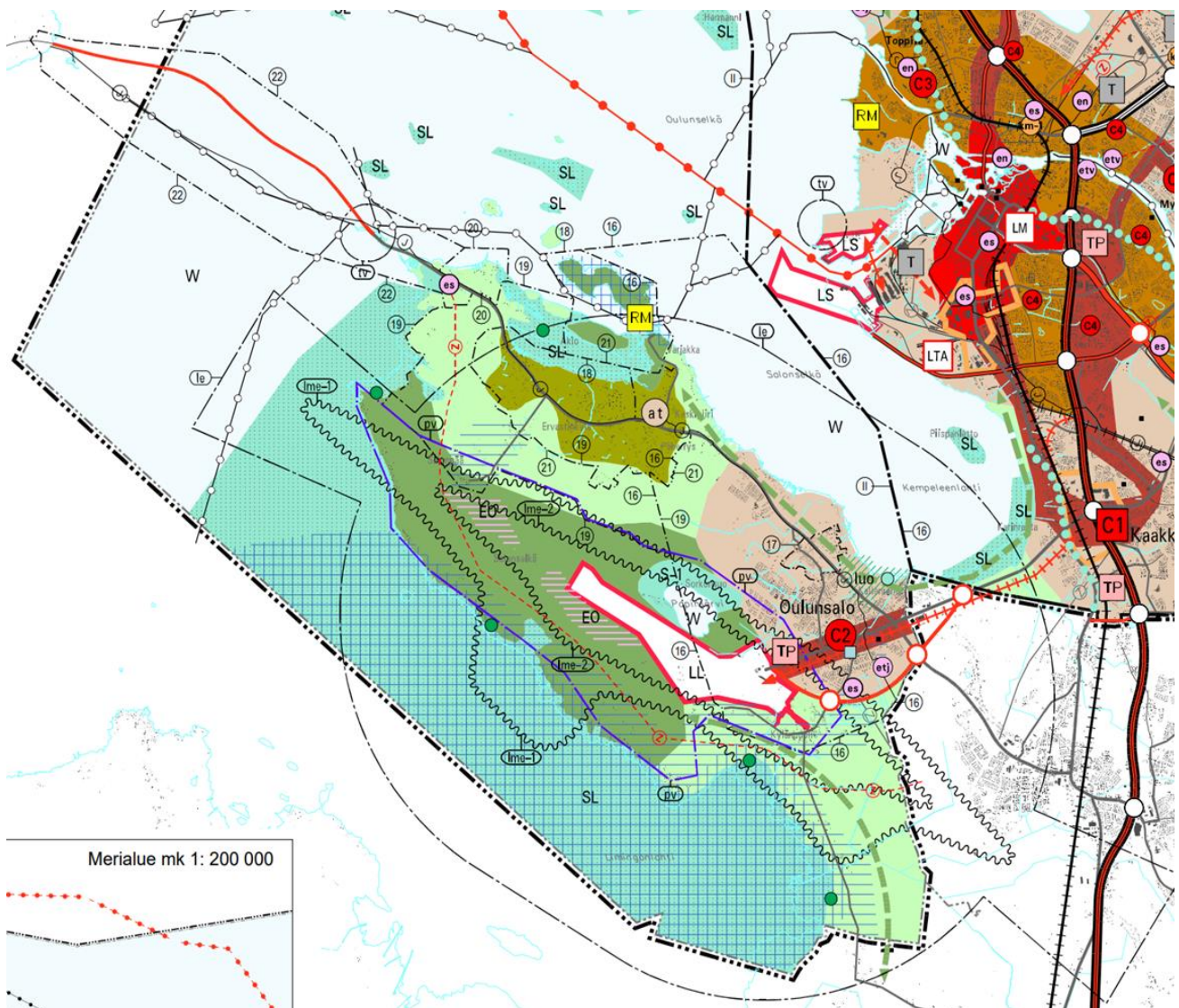
Kuva 2 Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavasta

Oulunsalon yleiskaavatilanne

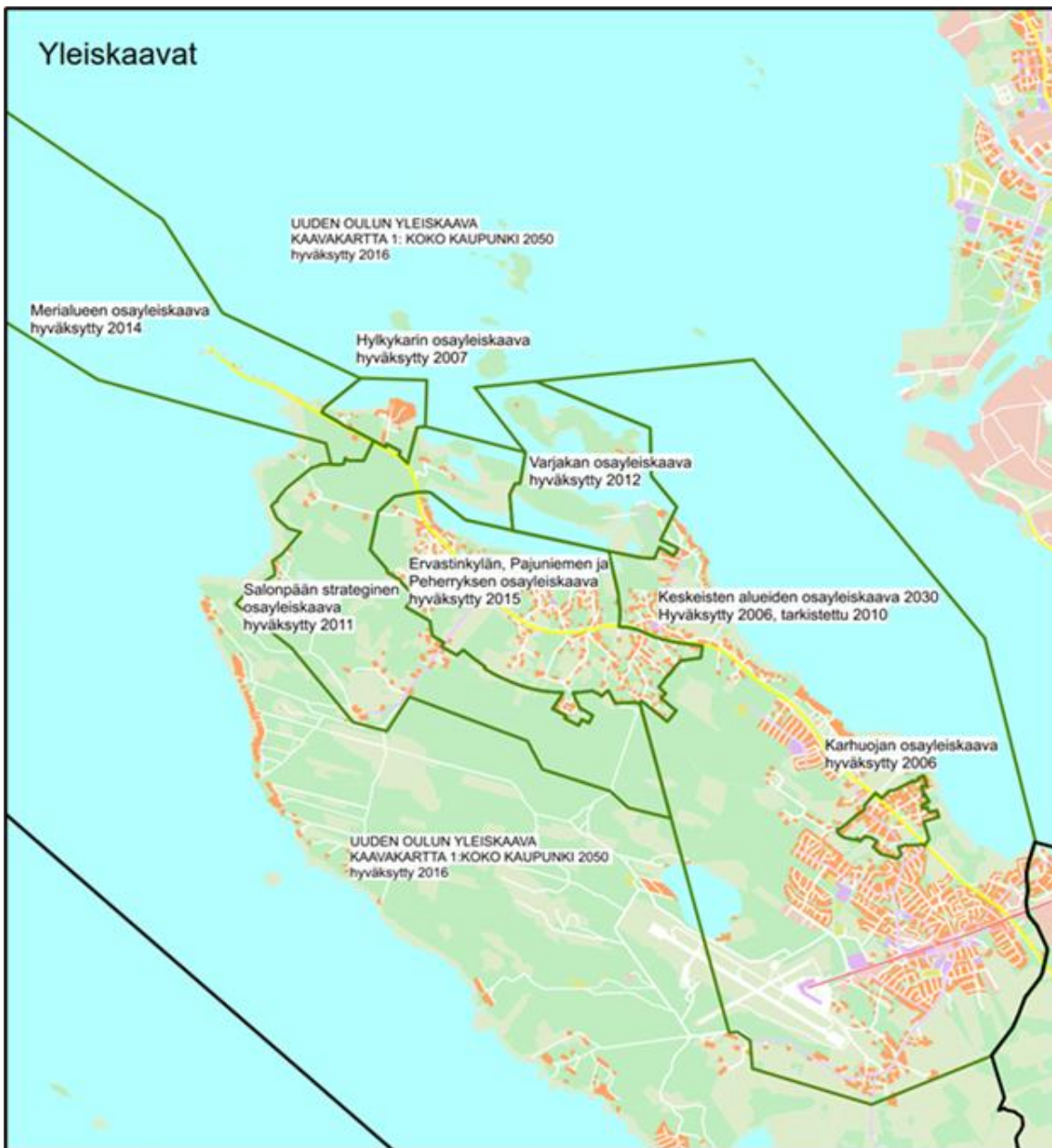
Koko kunnan suunnittelua ohjaa Uuden Oulun yleiskaavan (hyväksytty 2016) luonteeltaan strateginen kaavakartta 1. Yleiskaava (kaavakartta 1) perustuu hyvin yleispiirteisiin kehittämissuunnitelmiin sekä niitä koskeviin määräyksiin. Siinä on osoitettu mm. yhdyskuntarakenteen kehittämissuunnitelmat, kylät, vapaa-ajan asumisen vyöhykkeet, Natura- ja muut luonnonsuojelualueet sekä tärkeät johtolinjat.

Uuden Oulun yleiskaavan yleispiirteinen kaavakartta 1 on tällä hetkellä ainoana kaavana voimassa niillä alueilla, joille ei tarkempaa osayleiskaavaa. Tällaista aluetta on Oulunsalon lounaisosa: Salonselkä, Liminganlahden rannat ja Oulunsalon lentoasema.

[Uuden Oulun yleiskaavan kaavakartta 1 ja selostus on nähtävissä Oukan verkkosivulta.](#)

Kuva 3 Ote Uuden Oulun yleiskaavasta, kaavakartta 1

Kuva 4 Oulunsalon yleiskaavatilanne

Oulunsalon alueella on voimassa tällä hetkellä yhteensä 8 eri yleiskaavaa. Nyt laadittava Oulunsalon osayleiskaava tulee voimaan seuraavilla alueilla:

- Keskeisten alueiden yleiskaava 2030 (2006)
- Salonpään strateginen yleiskaava 2030 (2011)
- Lounaisosa, jossa voimassa vain strateginen ja yleispiirteinen Uuden Oulun yleiskaava, kaavakartta 1 (2016)

Lisäksi voimaan jää Oulunsalon osayleiskaava-alueella sijaitseva rakennuspaikkakohtainen Karhuojan osayleiskaava. Nyt laadittava yleiskaava ohjaa alueen suunnittelua, jos kaavaa alueella muutetaan.

- Karhuojan osayleiskaava (2006)

Kaava-alueen ulkopuolelle ja edelleen voimaan jäävät seuraavat yleiskaavat:

- Hylkykarin osayleiskaava (2007)
- Varjakan osayleiskaava (2012)
- Merialueen osayleiskaava (2014)
- Ervastin, Pajuniemen ja Peherryksen osayleiskaava (2015)

Ne ovat ajanmukaisia ja tarkempia kuin nyt laadittava osayleiskaava, joten niiden korvaaminen tällä yleiskaavalla ei ole tarkoituksenmukaista.

Oulunsalon keskeisten alueiden osayleiskaava 2030

Keskeisten alueiden yleiskaavassa on määritelty Oulunsalon maankäytön peruseriaatteen. Yleiskaavaratkaisun myötä Oulunsalon taajamarakenteen painopiste siirtyi Hailuodontien ja Karhuojan suuntaan ja Niemenranta kehittyi uudeksi Oulunsalon asuinalueeksi. Yleiskaavan tavoitteiden mukaan Niemenranta kuroutuu vähitellen yhteen Pitkäkankaan ja muun Oulunsalon keskustaajaman kanssa.

Osayleiskaava on monilta liikenneyhteyksiltään sekä aluevarauksiltaan toteutumaton. Aluevaraukset ovat olleet ylimitoitettuja Oulunsalon toteutuneeseen kasvuun verrattuna. Varjakan ja Ervastinkylän, Pajuniemen ja Peherryksen osayleiskaavat ovat osin korvanneet osayleiskaavan.

Salonpään strateginen osayleiskaava

Salonpään strateginen osayleiskaava on yleispiirteinen kyläalueiden maankäytön kehittämistä varten laadittu osayleiskaava. Suurin osa kaava-alueesta on korvattu myöhemmin laaditulla rakennuspaikkakohtaisella Ervastinkylän, Pajuniemen ja Peherryksen osayleiskaavalla.

Karhuojan osayleiskaava

Karhuojan osayleiskaavalla on tarkasteltu Oulunsalon taajaman ja Niemenrannan väliin jääneen Karhuojan aluetta rakennuspaikkakohtaisesti. Alue on osin kylämäinen, mutta rakenteeltaan taajamoitunut. Osayleiskaavan uudet rakennuspaikat ovat pääosin toteutuneet ja alueen toteutumattomille rakennuspaikoille on laadittu alueellinen suunnittelutarveratkaisu vuonna 2018. Osayleiskaavan alue on pieneltä osin asemakaavoitettu. Olemassa olevan taajamoituneen rakenteen vuoksi alueen laajempaa asemakaavoittamista ei voi pitää tarkoituksenmukaisena.

Hylkykarin osayleiskaava

Hylkykarin osayleiskaavassa on osoitettu yksityiskohtaisin merkinnöin alueen asuin- ja palvelurakentaminen sekä virkistysalueet. Osayleiskaava ei ole suoraan rakennuslupaan oikeuttava. Hylkykarin osayleiskaavan yksityiskohtaista sisältöä ei ole tarpeen korvata yleispiirteisellä osayleiskaavalla.

Varjakan osayleiskaava

Varjakan osayleiskaava on laadittu alueen vapaa-ajan palvelujen ja matkailun kehittämiseksi sekä valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön arvojen vaalimiseksi. Osayleiskaavassa on osoitettu alueen kulttuuriympäristön arvokkaat ja suojeltavat rakennukset, retkeily- ja ulkoilualueet sekä esitetty matkailun ja loma-asumisen aluevarauksia. Vaikka Varjakan kehittämistavoitteet ovat osin muuttuneet eikä matkailun kehittäminen ole edennyt suunnitellusti, on yksityiskohtaisemman osayleiskaavan pitäminen alueella voimassa edelleenkin tarkoituksenmukaista.

Merialueen osayleiskaava

Merialueen osayleiskaava on laadittu Hailuodon kiinteän yhteyden toteuttamista varten. Osayleiskaavassa on osoitettu rakennettava maantie sekä Riutunkarin maankäyttö.

Ervastinkylän, Pajuniemen ja Peherryksen osayleiskaava

Osayleiskaava ohjaa kyläalueiden rakentamista rakennuspaikkakohtaisesti. Osayleiskaavassa on osoitettu sekä nykyiset että uudet rakennuspaikat osayleiskaavassa käytettyjen mitoitusperiaatteiden mukaisesti. Akionlahteen rajautuvilla alueilla nykyinen loma-asutus on osoitettu aluevarauksin. Alueelle on hyväksytty alueellinen

suunnittelutarveratkaisu vuonna 2017, joka sujuvoittaa uusien rakennuspaikkojen sekä olemassa olevien rakennuspaikkojen uudistamista. Osayleiskaavassa on runsaasti toteutumattomia rakennuspaikkoja. Osayleiskaavaa ei ole syytä päivittää yleispiirteisemmällä osayleiskaavalla.

[Kaikki tällä hetkellä voimassa olevat yleiskaavat löytyvät kaupungin verkkosivuilta.](#)

Kulttuuriympäristön teemayleiskaava

Samaan aikaan laadittavana olevassa Kulttuuriympäristön teemayleiskaavassa tarkastellaan valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä, valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita maisemia sekä muinaismuistoja koko Oulun alueella. Teemayleiskaavan tavoitteena on kuvata kaupungin monimuotoista kerroksellista kulttuuriympäristöä ja tukea kulttuurihistoriallisten arvojen säilymistä. Kaava kokoaa Oulun kulttuuriympäristöjä koskevan tiedon sekä ohjeistaa kulttuuriympäristöarvojen huomioonottamista yksityiskohtaisemmassa maankäytönsuunnittelussa, lupavalmistelussa ja muussa päätöksenteossa. Laadittava kaava tarkentaa Uuden Oulun yleiskaavaa päivittäen maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt sekä ajantasaistaen paikallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt nostaten esiin myös modernin rakennuskannan arvot.

Oulunsaloon tehdyt kulttuuriympäristöselvitys ja arkeologinen selvitys palvelevat samalla molempia kaavoja. Kaavoihin merkityt kohteet ja merkinnät ovat samat, mutta Oulunsalon osayleiskaavassa on otettu mukaan lisäksi paikallisesti arvokkaat kohteet.

Strategiat ja ohjelmat

[Oulun kaupunkistrategian](#) ”OULU 2030 – kulttuuri-ilmastonmuutos nyt” tavoitteet kuten hiilineutraalisuus 2035 ja yritysmyönteisyys ovat olleet pohjana myös osayleiskaavan tavoitteiden laadinnassa. (Kaupunginvaltuuston hyväksymä 31.1.2022)

Oulun kaupungin rakennusjärjestyksen ohjeita on noudatettava, mikäli oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa tai asemakaavassa ei ole toisin määrätty. [Rakennusjärjestys Oulun kaupungin verkkosivuilla.](#)

Selvitykset

Oulunsalon osayleiskaavaa varten laadittiin seuraavat selvitykset:

- Oulunsalon maisema-, viherrakenne- ja luontoselvitys, 9.2.2021 Aino Landscaping, Aapa Luonto-
osuuskunta
- Luontoselvitysten täydennys uusien lajien osalta, 2023. Plaana Oy ja Albus Luontopalvelut Oy,
- Selvitys Oulunsalon liikenneverkon kehittämistavoitteista, Ramboll, 4.12.2020
- Selvitys Oulunsalon rakennetuista kulttuuriympäristöistä, Sweco 26.3.2021
- Selvitys rantavyöhykkeen rakentamisesta ja suositukset rantarakentamisen ohjaamiseksi, Oulun
kaupunki, yleiskaavoitus 20.9.2021
- Oulunsalon kaupan palveluverkkoselvitys ja kaupallisten palveluiden kehittäminen, WSP 28.10.2021
- Oulunsalon Salonselän alueen maa-aineksen ottamisen nykytilanne FCG Finnish Consulting Group Oy
22.10.2021 (viranomaisversio, ei julkinen)
- Oulunsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi, Heilu Oy, 16.9.2022
- Museon täydennysinventointi kesä 2023 arkeologisten lisäkohteiden osalta
- Oulunsalon yleiskaavatasoinen hulevesienhallintasuunnitelma, Ouka 2023

[Kaikki yleiskaavaa varten laaditut selvitykset löytyvät Oukan sivuilta.](#)

Kaavatyötä varten saatiin lisäksi seuraavia lähtötietoja:

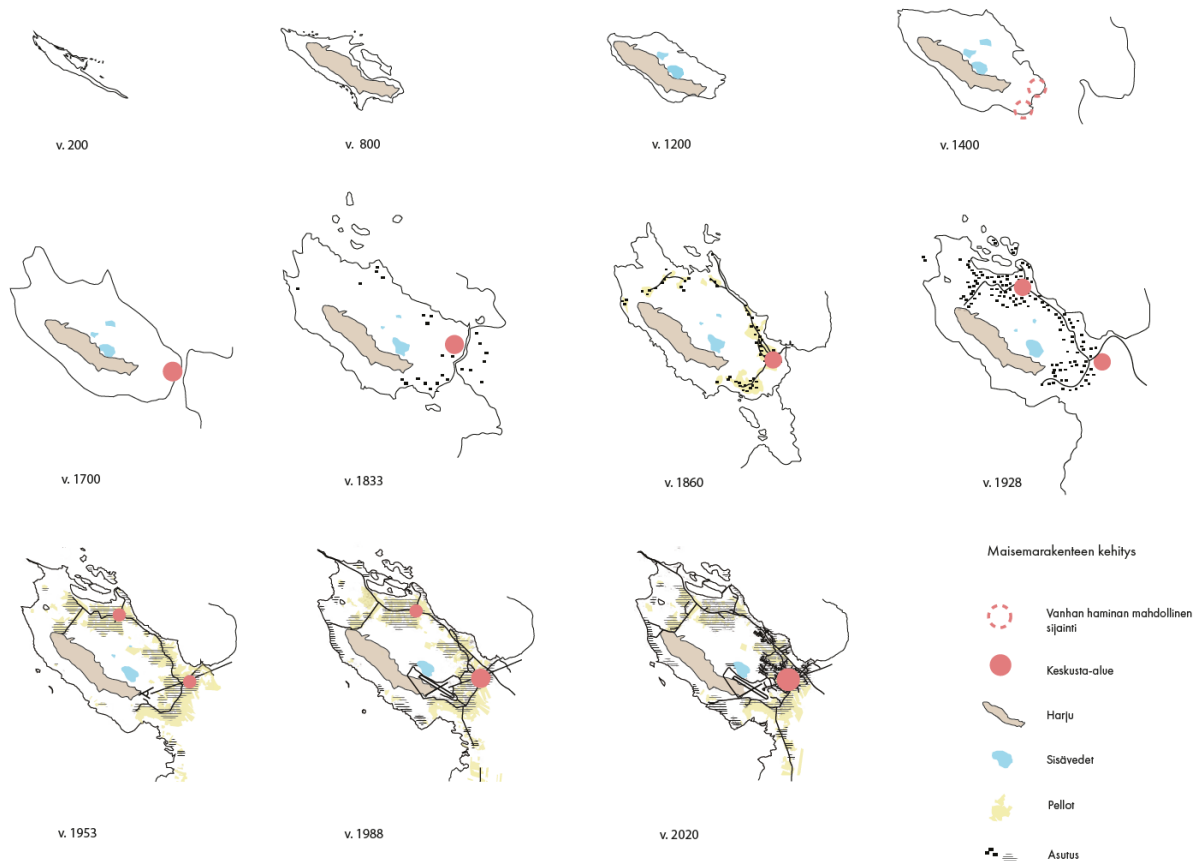
- Oulunsalon lentoaseman lentokonemeluselvityksen päivitettyt tiedot (Finavia 2022)
- ELY:n perinnemaisemaselvitys 2023 (ei erillistä selvitysraporttia)
- Salonselän pohjavesialueen suojelusuunnitelma, Oulun Vesi, 2023 (vain viranomaiskäyttöön)

Lisäksi yleiskaavatyössä on hyödynnetty aiemmin laadittuja suunnitelmia ja selvityksiä:

- Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (2016)
- Oulunsalon keskustan yleissuunnitelma (2018)
- Oulunsalon taajamarakenteen esiselvitys (2015)
- Oulunsalon asemakaavoitetun alueen täydennysrakentamisselvitys (2016)

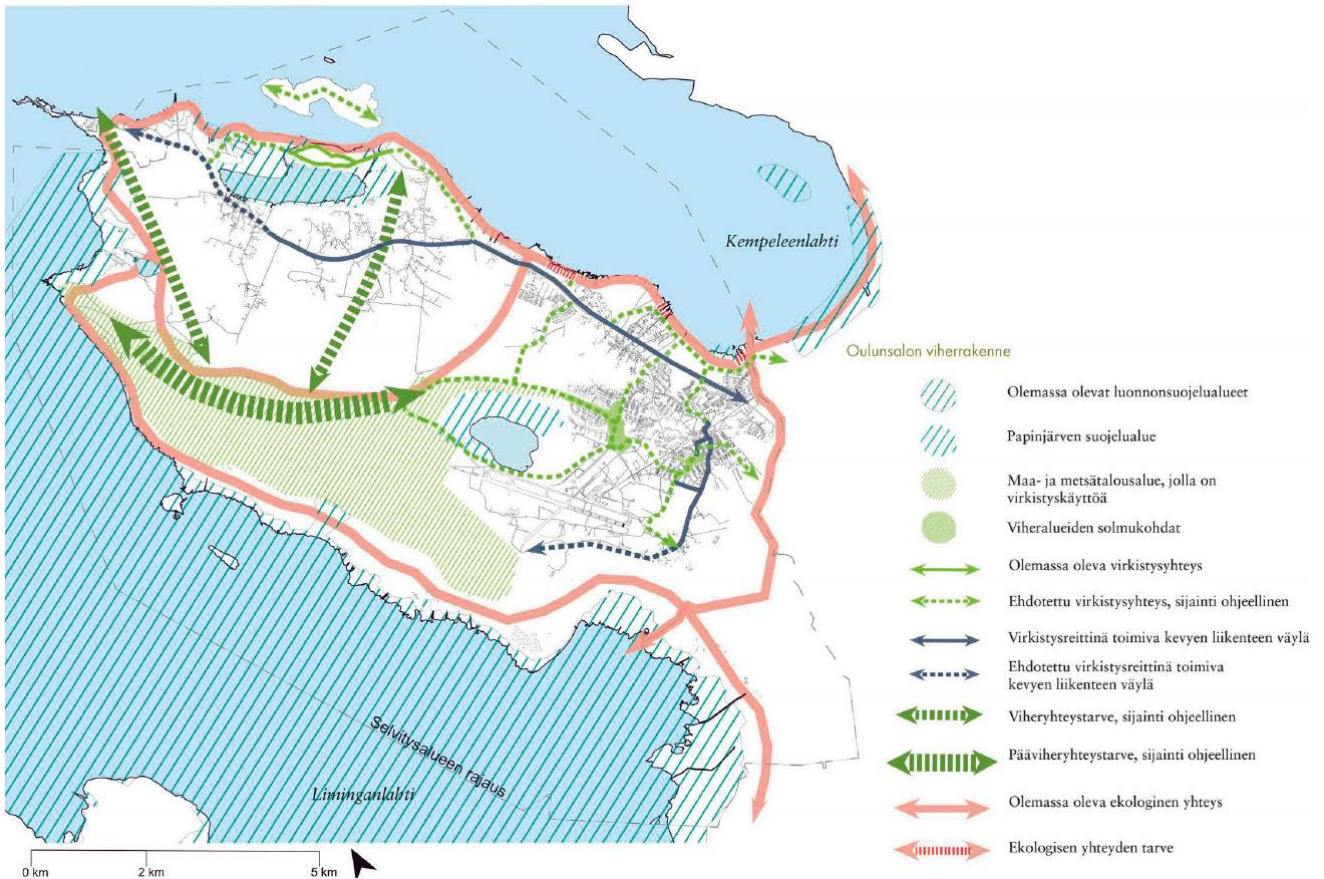
Oulunsalon maisema-, viherrakenne- ja luontoselvitys

Oulunsalon maisema-, viherrakenne- ja luontoselvityksessä on tarkasteltu alueen maisemarakennetta ja maisemakuvausta, maiseman ominaispiirteitä, maisemavaurioita ja -häiriöitä sekä alueen viherrakenteen luokittelua miljöötyyppityksen keinoin. Liminganlahti on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue sekä Natura-alue. Arvokkaita Oulunsalolle tyypillisiä piirteitä ovat myös kylämaisemat (Kylänpuoli ja Salonpää), sekä rantalaitumet, Salonselän harju ja hiekkarannat sekä dynimuodostumat. Merkittävänä kehittämismahdollisuutena mainitaan merenrannat: virkistyskäytön lisääminen ja mahdollisuus merinäkyelmiin.

Kuva 5 Oulunsalon maisemarakenteen kehitys (Lähde: Oulunsalon maisema-, viherrakenne- ja luontoselvitys)

Viherverkosto on hyvin pirstaloitunut, ja rantojen virkistyskäyttö vähäistä siihen nähden, että Oulunsalo on lähes saari. Merkittävin ekologisen yhteyden tarve Oulunsalossa kulkee rantaviivaa pitkin. Tämä on huomioitu myös maakuntakaavassa. Hyvin tärkeä on myös Salmiojan ekologinen yhteys Liminganlahden ja Kempeleenlahden välillä. Virkistyskannalta tärkeitä ovat ranta-alueet sekä yhteys Niemenrannasta Koppanaan, sekä paremmat yhteydet keskustasta rannoille ja Salonselän harjulle.

Kuva 6 Oulunsalon viherrakennekaavio (Lähde: Oulunsalon maisema-, viherrakenne- ja luontoselvitys)

Samassa selvityksessä kartoitettiin myös alueen luontoarvot. Luontoselvityksen valmistumisen jälkeen kaava-alueelta tehtiin kuitenkin useita uusia huomioitavia lajihavaintoja, joiden takia luontoselvitystä päivitettiin vuonna 2023. Uusia kohteita löytyi useita ja joitakin kohteita todettiin hävinneiksi. Luontoselvityksen päivityksessä esitettiin kaikki alueen luontoarvokohteet ja ne arvoitettiin uudelleen kokonaisuutena. Päivitetty luontotieto löytyy Albuksen luontoselvityksestä vuodelta 2023. **Luontokohteista kerrotaan tarkemmin luvussa Luontoarvot**, johon on koottu tiivistelmä luontoselvitysten päivityksestä ja kohteiden huomioimisesta kaavassa, sekä luontoarvojen liitekartalla.

Selvitys Oulunsalon liikenneverkon kehittämistavoitteista

Selvityksessä on arvioitu Oulunsalon liikenteen toimivuutta ja kehittämistarpeita. Yleiskaavassa on huomioitu selvityksen keskeiset ehdotukset liikenneverkon parantamiseksi.

Tärkeimpiä uudistuksia keskeisen alueen liikenneverkkoon jo aiemmin suunniteltujen Lentokentäntien (1) ja Hailuodontien kehittämisen (2) lisäksi ovat:

- 3) Oulunsalontielle toteutuva uusi liittymä Vihikari-kadulle (ei muita uusia liittymiä)
- 4) Niemenrannan-Pitkäkankaan alueilta joukkoliikenneyhteys sekä jalankulku- ja sujuva pyöräreitti yhdistämään olevia ja uusia alueita keskustaan
 - alueiden autoliikenne edelleen Hailuodontien kautta
- 5) Karhuojantien pohjoispää säilytetään kylätienä, pohjoisliittymän Hailuodontielle katkaistaan autoilta
- 6) Kyläpuolentiellä on kapasiteettia, eli sen yhteyteen on mahdollista lisätä maankäyttöä
- 7) Lentäjäntien ja Automaatiotien eteläosan varaan mahdollista lisätä maankäyttöä

(alueille 6–7 ei lentokentän melualueiden vuoksi voi sijoittaa melulle herkkiä toimintoja, eikä pohjavesialueelle sopimattomia toimintoja)

Kuva 7 Oulunsalon liikenneverkon keskeiset kehittämistavoitteet (Lähde: Selvitys Oulunsalon liikenneverkon kehittämistavoitteista)

Jalankulun ja pyöräilyn osalta tärkeimpiä uusia yhteystarpeita ovat laadukas pyöräreitti (uudentyyppinen pyöräilyn laatuikäytävä) Niemenrannasta keskustaan ja rannan suuntainen reitti Kempeleenlahden puolella. Lisäksi esitetään useita muita parannuksia jalankulku- ja pyöräverkostoon sekä Hailuodontielle turvallisuutta parantavia uusia alikulkujia, jotka on merkitty yleiskaavaluonnokseen.

Monelle nykyisessä yleiskaavassa esitetylle tievaraukselle ei ole selvityksen mukaan tarvetta ja ne poistetaan yleiskaavasta:

1. Uusi Lentoasemantie (Oulunsalon eteläinen ohikulkutie, joka on poistunut myös maakuntakaavasta)
2. Oulunsalo-Tupos –välin uusi yhteystarve (poistunut myös maakuntakaavasta)
 - a. olemassa olevia yhteyksiä voidaan parantaa tarpeen mukaan
3. Automaatitien jatko
4. Karhuojantien pohjoispään jatkaminen Niemenrantaan
5. Kempeleenlahden ylityksen piilovaraus

Tämä turhien tievarausten poistaminen mahdollistaa esimerkiksi työpaikka-alueiden lisäämisen Lentokenttäkaupunkiin ja viheralueiden säilyttämisen laajempaan mm. Papinjärvellä ja meren rannassa.

Oulunsalon kulttuuriympäristöselvitys

Selvitys Oulunsalon rakennetuista kulttuuriympäristöistä on tehty Oulunsalon osayleiskaavan uudistamista varten, ja se palvelee samalla myös koko Oulun kattavan kulttuuriympäristön teemayleiskaavan laadintaa. Maakunnallisesti arvokkaat kohteet ja arvokkaat alueet ovat samoja molemmissa, mutta Oulunsalon osayleiskaavassa esitetään lisäksi myös paikallisesti arvokkaat kohteet.

Inventoinnissa on kiinnitetty erityistä huomiota Oulunsalon rakennetulle kulttuuriympäristölle tyypillisiin erityispiirteisiin. Erityisesti Oulun koulun kohteita on keskustan alueella paljon. Vanhemmassa rakennuskannassa tyypillisiä ovat Salonpäässä mutterikuistit ja Kylänpuolessa kaksoiskuistit. Monissa rakennuksissa on vaikutteita Varjakan saha-alueen rakennuksista.

Valtakunnallisesti arvokkaita alueita ei ole osayleiskaava-alueella.

Erityislainsäädännöllä suojeltuja kohteita Oulunsalossa on kaksi. Oulunsalon kunnantalo on suojeltu rakennusperintölain nojalla 2013. Vuonna 1982 valmistunut Oulunsalon kunnantalo on arkkitehtuuriltaan postmoderni "Oulun koulun" avainkohde ja rakennustaiteellisesti arvokas kokonaistaideteos. Oulunsalon kirkko on suojeltu kirkkolain nojalla. Oulunsalon uusgoottilainen puukirkko rakennettiin 1888–1891 J.F. Basilierin suunnitelman mukaan.

Maakunnallisesti arvokkaita alueita osayleiskaavan alueella ovat Oulunsalon keskustan "Henkisen ja maallisen vallan akseli", Kylänpuoli ja Varjakan huvila-alue. Keskeiset Oulun koulun kohteet yhdessä vanhojen rakennusten (kuten kotiseutumuseon ja kirkon) sekä perinnemaisemien kanssa muodostavat maakunnallisesti arvokkaan Oulunsalon "Henkisen ja maallisen vallan akselin". Maisemassa tärkeitä ovat pitkät näkymät kirkolle, jotka tulee pitää avoimena. Kylänpuolen vanhat pihapiirit ja avoimet laajat peltomaisemat vanhoine puineen ja puukujanteineen muodostavat maakunnallisesti arvokkaan kokonaisuuden. Varjakan huvila-alue edustaa huvilakulttuuria 1900-luvun alusta 1950-luvulle.

Paikallisesti arvokkaaksi alueeksi inventoinnissa todettiin Salonpään kylä. Kylä on edustava esimerkki rannikon perinteisestä maaseutukylästä.

Lisäksi inventoinnissa esitetään yksittäisiä maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaita kohteita, joista osa sijaitsee edellä mainituilla alueilla.

Kaikki kohteet on esitetty kulttuuriympäristön teemakartalla: **Liitekartta 2. Kulttuuriympäristöt**

Selvitys antaa myös yleisiä ohjeita, joiden tavoitteena on turvata Oulunsalon kulttuuriympäristölle ominaisten erityispiirteiden, arvokkaiden aluekokonaisuuksien sekä yksittäisten kohteiden arvojen säilyminen. Komeiden talonpoikaisrakennusten ohella myös vaatimattomampi rakennuskanta, kuten torpat ja pientilat sekä työväestön asuinrakennukset, tulee huomioida osana monikerroksista rakennettua kulttuuriympäristöä. Hyvin säilyneiden pihapiirien rakenne ja mittakaava, talousrakennukset ja pihapuusto ovat tärkeä osa kokonaisuutta.

Rakentamisen suunnittelussa ja ympäristön hoidossa tulee huolehtia Oulunsalolle tyypillisten avoimien näkymien säilymisestä merelle ja peltoalueille. Tärkeää on myös arvokohteiden näkyminen maisemassa, kuten pitkät näkymät kirkolle.

Perinnebiotoopit

Perinnemaisemat eli perinnebiotoopit ovat perinteisen karjatalouden vaikutuksesta syntyneitä kulttuurimaisemaa, jolla on myös merkittäviä luontoarvoja. Perinteisesti ranta-, suo- ja tulvaniityt sekä hakamaat ja metsälaitumet hyödynnettiin laiduntamalla, niittämällä ja kulottamalla. Käyttö on muokannut kasvillisuutta ja maaperää aikojen saatossa siten, että kohteille on muodostunut lajistoltaan rikasta ja monimuotoista ympäristöä. 1900-luvulla tapahtunut teho- ja maatalouteen siirtyminen on vähentänyt perinnemaisemien määrää. Samalla perinnebiotooppien luontotyypit ja niistä riippuvaiset eliölajit ovat uhanalaistuneet.

Oulunsalon perinnebiotoopit ovat pääosin merenrantaniittyjä, niittyjä, hakamaita sekä rantalehtojen ja metsien laitumia. Edustavilla kohteilla on pidempään kestänyttä laidunnus- ja niittotaustaa. Perinteisen käytön tai hoidon loputtua kohteet kasvavat hiljalleen umpeen, ja menettävät maisema- ja luontoarvonsa. Perinnebiotoopit säilyvät vain tietoisella ja tuetulla hoidolla ja ylläpidolla.

Perinnebiotooppien inventoinneista ja arvottamisesta vastaa ELY-keskus. Valtakunnallinen perinnebiotooppien päivitysinventointi valmistui vuonna 2023, työstä ei ole tulossa erillistä raporttia. Osayleiskaavatyössä on käytetty Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta 15.12.2023 saatuja päivitettyjä kohdetietoja, joiden mukaisesti osayleiskaavaan on merkitty valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat perinnebiotooppikohteet. Paikallisesti arvokkaat kohteet on esitetty kulttuuriympäristöjen teemakartalla.

Oulunsalon osayleiskaavan alueella sijaitsee 11 perinnebiotooppia, jotka keskittyvät merenrannoille. Niistä niemen luoteisrannalla sijaitseva Nenännokka-Pajuniemi-Riutunkainalo on arvioitu valtakunnallisesti arvokkaaksi perinnebiotoopiksi. Lisäksi kaava-alueella on kaksi maakunnallisesti arvokasta kohdetta, länsirannalla sijaitseva Mäntyrannan laidun sekä pohjoisessa, Akionlahden yhteydessä sijaitseva Välitörmä. Nämä kohteet on esitetty kaavakartalla. Muut kohteet ovat paikallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja.

Kaikki perinnebiotooppikohteet on koottu taulukkoon P1, ja kohteiden rajaukset on esitetty kulttuuriympäristöjen teemakartalla: **Liitekartta 2**. Kulttuuriympäristöt. Perinnebiotooppien luontoarvot on huomioitu myös luontokohteissa.

Taulukko P1. Oulunsalon perinnebiotoopit. Arvoluokitus:

V = valtakunnallinen, M = maakunnallinen, P = paikallinen

Kohteen nimi	pinta-ala (ha)	arvoluokka
Nenännokka-Pajuniemi-Riutunkainalo	110,9	V
Mäntyrannan laidun	32,6	M
Välitörmä	67,6	M-
Purnunnokka	44,8	P+
Sarkkirannan laidun	68,3	P+
Kallenrannan-Lassilanrannan merenrantaniitty	14,0	P+
Nenän niitty-Hakonsaari	164,7	P+
Kotakari	8,5	P
Mäntyranta 2	9,4	P
Peuhun lammaslaidun	9,4	P-
Papinkari	15,7	P-

Kuva 8 Valtakunnallisesti arvokas Nenännokka-Pajuniemi-Riutunkainalon perinnebiotooppi

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet VAMA2021: Limingan lakeuden kulttuurimaisema

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021) ovat edustavia esimerkkejä suomalaisen maaseudun kulttuurimaisemista. Ne ovat syntyneet luonnon ja perinteisen maankäytön yhteisvaikutuksesta. Kohteita on valittu kaikista maisemamaakunnista, jotta ne kattavat edustavasti erityyppisiä kulttuurimaisematyyppisiä.

Oulunsalon eteläosat kuuluvat laajaan Limingan lakeuden laajaan kulttuurimaisemaan. Avara viljelymaisemakokonaisuus ulottuu viiden kunnan alueelle, ja rajautuu luontoarvoiltaan huomattavaan Liminganlahteen. Limingan lakeuden kulttuurimaisema on poikkeuksellisen laaja, omaleimainen ja yhtenäisenä säilynyt elinkeinomaisema, jonka maisema-arvot perustuvat ennen kaikkea avoimiin, yhtenäisiin ja elinvoimaisiin peltonäkyymiin sekä Liminganlahden luonnonympäristöön ja rantaniittyihin.

Limminganlahti on linnustollisesti arvokas alue, jonka kasvillisuudessa näkyvät maankohoamisrannikolle tyypilliset sukkessiovyöhykkeet. Alueella on säilynyt useita arvokkaiksi perinnebiotoopeiksi määriteltyjä rantaniittyjä, joita on viime vuosina laajalti kunnostettu ja palautettu laitumiksi.

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021) on hyväksytty valtioneuvoston päätöksellä 18.11.2021. [Lisätietoa valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista ympäristöhallinnon verkkosivuilla.](#)

Selvitys rantavyöhykkeen rakentamisesta ja suositukset rantarakentamisen ohjaamiseksi

Rantarakentamisesta laadittiin selvitys Oulun kaupungin omana työnä.

Oulunsalon matalat ranta-alueet sijaitsevat suurelta osin tulvanuhanalaisilla alueilla, eivätkä sovellu rantarakentamiseen. Merenranta-alueiden tulvanuhkaa tarkastellaan kerran 100 vuodesta toistuvaan tulvamallinnukseen perustuen. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tulvauhan alaisille alueille ei voida myöntää, uusia vakituisen asumisen paikkoja. Rakennuspaikan lisäksi alueelle johtavan tien tulisi olla tulvalta suoja.

Rakentamiseen soveltuvat rannat on jo pääosin rakennettu. Oulunsalossa on ainoastaan kaksi laajempaa rantajaksoa (Koppana ja Varjakka), joissa ranta on jyrkempi ja rantarakentaminen mahdollista tulvavaara-alueiden ulkopuolelle. Kummallakin alueelle on kuitenkin jo niin paljon olevia rakennuspaikkoja suhteessa rantaviivaan, ettei uusien rakennuspaikkojen osoittaminen alueille ole mahdollista osayleiskaavalla. Lisäksi Koppanan alue sijoittuu lähes kokonaan lentomelualueelle (LDEN 55-60 dBA) tai meluvarauma-alueelle.

Oulunsalossa rannan tuntumassa olevia asemakaavoja on voimassa Vihirannan ja Niemenrannan alueilla. Lisäksi ranta-asemakaavoja on voimassa kolmella Liminganlahden ranta-alueella Nenännokassa, Mustaniemessä ja Peuhussa.

Oulunsalon osayleiskaavassa ei tulla tarkastelemaan rantarakentamista rakennuspaikkakohtaisella tarkkuudella eikä nk. rantayleiskaavan laadintaa voi pitää tarkoituksenmukaisena.

[Tulvakartat SYKE:n verkkosivuilla.](#)

Selvitys Oulunsalon kaupan palveluverkosta ja kaupallisten palveluiden kehittämisestä

Oulunsalon yleiskaavatyötä varten on tehty kaupallinen selvitys: Oulunsalon kaupan palveluverkkoselvitys ja kaupallisten palveluiden kehittäminen. Selvityksessä on tarkasteltu koko Oulunsalon palveluverkon nykytilannetta ja kehittämisen vaihtoehtoja.

Selvityksessä esitettiin oheiset vaihtoehdot keskustatoimintojen ja päivittäistavarakaupan sijoittumisesta. Nämä vaihtoehdot esitettiin myös rakennemallissa. Rakennemallin palautteissa selkeästi parempana pidettiin, että keskusta säilyy nykyisellä alueella Lentokentätien molemmin puolin nykyisessä laajuudessaan (vaihtoehto 1) ja Hailuodontien risteysalue jätetään toimitila-alueeksi, jossa ei sallita suuria päivittäistavarakaupan myymälöitä (vaihtoehto 2). Ratkaisu on parempi keskustan tiivistämisen ja elävöittämisen kannalta, ja myös aiempien osayleiskaavojen mukainen. Osayleiskaavaluonnos on tehty tämän vaihtoehdon mukaan.

Kehittämisen periaatevaihtoehdot

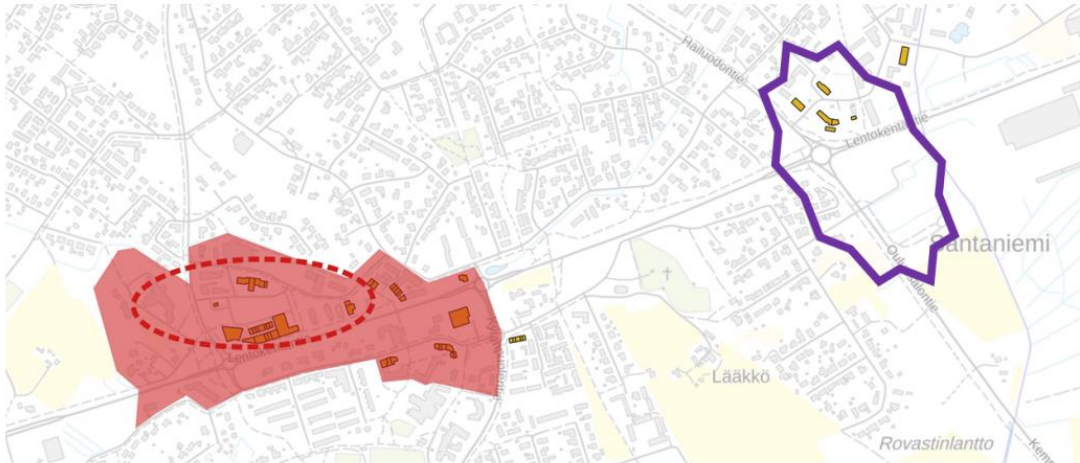
Keskustaa kehitetään

1. nykyisen keskusta-alueen laajuudella
2. Lentokentätien pohjoispuolella Kapteenin ympäristössä

Lentokentätien ja Hailuodontien risteysalueella

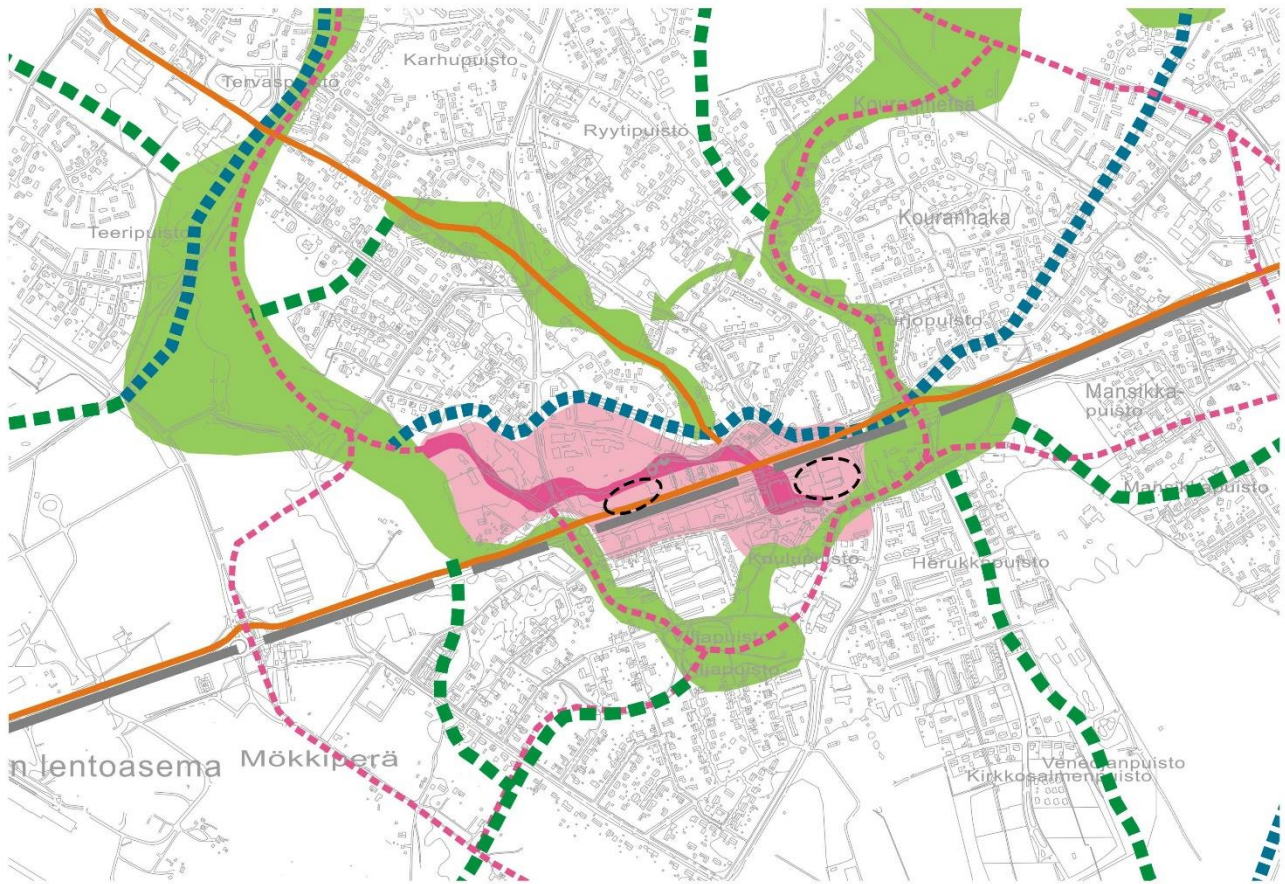
1. sallitaan suuria päivittäistavarakaupan myymälöitä
2. ei sallita suuria päivittäistavarakaupan myymälöitä

Kuva 9 Keskustan palveluiden kehittämisehdot (Oulunsalon kaupan palveluverkkoselvitys ja kaupallisten palveluiden kehittäminen)

Rakennemallivaiheen jälkeen kaupallisia palveluja on jo kehitetty ja uudistettu keskustassa, ja tilaa palveluiden lisääntymiselle ja laajentumiselle on keskustassa edelleen. Etenkin lentokentätien eteläpuolella on runsaasti rakentamatonta aluetta, jonka täydentyminen elävöittäisi keskustaa. Asemakaava Hailuodon risteysalueen eteläpuolelle on vahvistettu ja siinä alueelle on osoitettu työpaikkatoimintoja: liikennematkailun aluetta soveltuisi huonosti päivittäistavarakaupalle.

Keskustaa kehitetään vaihtoehdon 1 mukaisesti koko nykyisen keskusta-alueen laajuudessa. Päivittäistavarakaupan marketit sijoittuvat lentokentätien molemmiin puoliin. Lentokentätie jakaa keskustaa voimakkaasti, ja keskustan kehittämisessä tulisikin keskittyä tämän estevaikutuksen poistamiseen. Päivittäistavarakauppojen välille keskustaa yhdistämään voidaan kehittää pienpalveluita ja kivijalkaliikkeitä sekä kävelykatumainen raitti yhdistämään keskustan osia. Tässä vaihtoehdossa kunnantalon ja terveyskeskuksen ympäristön kehittämisen ratkaisut voivat tarjota uutta liiketilaa kaupan ja palveluiden käyttöön.

- KESKUSTA-ALUE.
- KESKUSTAN KAUPALLINEN PAINOPISTE.
- KESKUSTAA YHDISTÄVÄ "OULUNSALON RAITTI".
Kävelykatumainen puistoaukioiden sarja yhdistää keskustaa lentokentätien yli.
- KEHITETTÄVÄ KEHÄPUISTO.
- LENTOKENTÄTIE ESTEVAIKUTUKSEN POISTAMINEN YHTEYKSIÄ PARANTAMALLA.
- OHJEELLINEN PYÖRÄILYN LAATUKÄYTTÄVÄ.
- OHJEELLINEN JK/PP-RAITTI.
- SINIVIHERYHTEYS.
- VIHERYHTEYS.
- KEHITETTÄVÄ VIHERYHTEYS.

Kuva 10 Lentokentätien estevaikutuksen poistaminen kevyen liikenteen reitistöä kehittämällä ja keskeisen alueen vihverkosto. Yleiskaavoitus KN/SH.

Selvitys Oulunsalon Salonselän maa-aineisten oton nykytilanteesta.

Moninaiskäyttösuunnitelma on ohjannut Salonselän alueen maa-ainesten ottamista viimeisten vuosikymmenten aikana. Selvityksessä Salonselän maa-aineisten oton nykytilanteesta on tarkasteltu alueen toteutunutta maa-aineisten ottoa. Selvityksestä käy ilmi, että moninaiskäyttösuunnitelman mukaiset maa-aineksen ottoalueet on pääosin hyödynnetty. Myös Lentokentänpään ottoalueen pohjoispuoliselta ehkä-alueelta on jo otettu maa-aineksia. Selvitys ei ole julkinen, koska se sisältää osittain salassa pidettävää tietoa. Halutessasi lisätietoa, voit olla yhteydessä yleiskaavoitukseen.

Osayleiskaavassa on osoitettu maa-ainestenottoalueiden lopullinen pääkäyttötarkoitus maa- ja metsätalousvaltaisina (MU) alueina. Moninaiskäyttösuunnitelman mukaiset maa-ainestenotot voidaan suorittaa loppuun. Alueen maisemoinnissa tulee ottaa huomioon virkistyskäyttö, pohjavesialueen vaatimukset sekä luontoarvot.

Sekä maakuntakaavassa että voimassa olevassa uuden Oulun yleiskaavassa on painotettu Salonselän alueen merkitystä myös virkistys- ja ulkoilualueena, alueella sijaitsee mm. hiihtolatuja.

Salonselän alue on 1. luokan vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue. Alueella toimivien vedenottamoiden lisäksi alueella on tutkittu myös mahdollisia uusia vedenottamoiden paikkoja. Alueen toimintojen tulee olla pohjavesialueelle sopivia. 2023 on käynnistynyt Oulun Veden tilaama erillinen pohjavesien suojelusuunnitelma.

Alue on linnustollisesti arvokas. Hiekkatörmässä pesiville törmäpääskyille tulee järjestää pesimismahdollisuudet maisemoinnin yhteydessä. Mahdollista on tutkia erillisten pesätörmien rakentamista alueen keskelle, jolloin maa-ainestenottoalueiden jyrkät reunat saadaan turvallisiksi retkeilijöille.

Molemmat selvitykset vain viranomaiskäytössä.

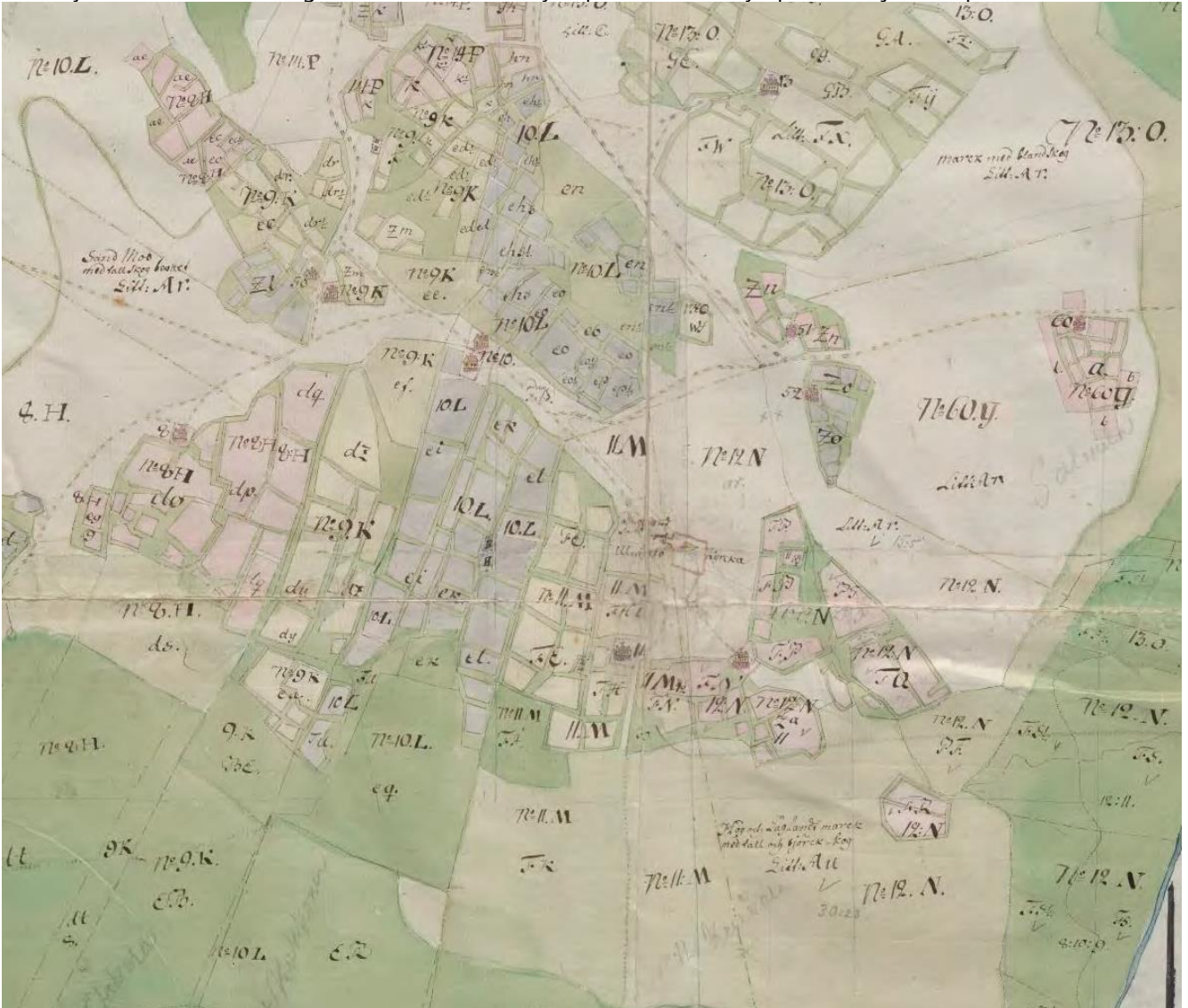
Oulunsalon arkeologinen selvitys

Oulunsalosta tunnettiin entuudestaan hyvin vähän arkeologisia kohteita, ainoastaan kaksi kiinteää muinaisjäännöstä, ja yksi mahdollinen muinaisjäännös sekä muun muassa irtolöytöpaikkoja. Alue on kohtalaisen myöhään kohonnut merestä, eikä vielä aiempien yleiskaavojen laatimisen aikoihin ole tutkittu yhtä tarkasti historiallisen ajan kohteita. Nyt koko Oulunsalon niemen alueelle tehtiin arkeologinen selvitys kesällä 2022 (Heilu Oy) ja lisäksi museo kävi maastossa 2023 erikseen tutkimassa Purnunnokan aluetta. Uusia kohteita löytyi useita, erityisesti historialliselta ajalta.

Oulunsalosta aiemmin tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä ovat vanha uhrikirkko 1600-luvulta, sekä kotiseutumuseon Kukkosen tilan pihapiirissä sijaitseva rakennuksen raunio. Näiden lisäksi löydettiin inventoinneissa kolmas kohde, Peltolan tervahauta. Purnunnokan aluetta aiempien irtolöytöpaikkojen läheisyydessä tutkittiin vielä museon toimesta loppukesästä 2023, ja Purnunnokan alueelta löytyikin kaksi uutta kiinteää muinaisjäännöstä. Purnunnokka 2 kohteessa laajalta alueelta löydettiin ainakin 18 maakuoppaa mahdollisesti rautakaudelta. Kohteet sijaitsevat harjanteilla (joka on ollut niemi 800-luvulla), joiden keskellä sijaitsee tasaisempi alue. Toinen uusi kiinteä muinaisjäännös Purnunnokka 3 sijaitsee lähistöllä hieman tätä alempana rinteellä, ja on ehkä rautakauden lopulta tai keskiajalta. Jäänteiden tarkkaa ajankohtaa tai luonnetta ei tiedetä ennen tarkempia tutkimuksia. Kohteet on merkitty muinaisjäännösrekisteriin ja kaavakartalle kiinteinä muinaisjäännöksinä.

Selvityksissä tutkittiin ensimmäistä kertaa myös historiallisen ajan talon- ja asuinpaikkoja vanhimpien Oulunsalon alueesta löytyneiden 1764/1788 isojakokarttojen perusteella. Isojaon kartoille on merkitty 61 taloa tai torppaa,

11 tuulimyllyä sekä Oulunsalon vanha kirkko ja kellotapuli. Asutus oli tuolloin sijoittunut jo samoille seuduille kuin myöhemmässä Kalmbergin kartastossa 1856: Kylänpäähän, kirkon ympäristöön ja Salonpäähän.

Kuva 11 Ote 1764/1788 isojakokartasta kirkonseudulta

Näistä kohteista merkittävimpiä ovat historiallisen ajan talonpaikat s/hist: isojakokartoilta löytyneitä 1700-luvun puoliväliin tai sitä vanhemmiksi ajoittuvia talonpaikkoja, jotka ovat sen jälkeen autoituneet, ja paikoilta on siten yhä mahdollista löytää historiallisia jäänteitä. Kohteet on merkitty muinaisjäänösrekisteriin mahdollisina muinaisjäänöksinä ja kaavakartalle historiallisen ajan talonpaikkoina, ja niitä tulee kohdella kuten kiinteitä muinaisjäänöksiä. Alueen ja sen lähiympäristön arkeologinen säilyneisyys tulee selvittää tarkemman suunnittelun yhteydessä ja mahdollisten toimenpiteiden yhteydessä on oltava yhteydessä museoon. Kohteiden sijainti on viitteellinen johtuen vanhojen karttojen epätarkkuudesta.

Samoilta isojakokartoilta löytyneillä historiallisen ajan asuinpaikoilla on sijainnut asutusta yhtä kauan, mutta koska tilat ovat säilyneet koko ajan asuttuna, mahdolliset arkeologiset jäänteet ovat todennäköisesti vuosisatojen aikana tuhoutuneet. Tällaisia kohteita löytyi Oulunsalosta yli 20 kpl. Ne kertovat isojaon ajan asutuksen sijoittumisesta ja nämä kohteet näytetään liitekartalla.

Kohteista kiinteät muinaisjännökset ja historiallisen ajan talonpaikat s/hist esitetään kaavakartalla, ja kaikki kohteet (myös historiallisen ajan asuinpaikat ja löytöpaikat) erillisellä arkeologisten kohteiden teemakartalla.

Kaikki selvityksessä ja myöhemmin löytyneet arkeologiset kohteet on koottu **Liitekartalle 3**. Arkeologiset kohteet.

On huomioitava, että tiedot päivittyvät koko ajan ja kohteita voi löytyä lisää, joten alueen tilanne on aina syytä tarkistaa muinaisjäänösrekisteristä. [Kulttuuriympäristön palveluikkuna, arkeologiset kohteet](#).

Oulunsalon osayleiskaava-alueen vesienhallintasuunnitelma

Kyseessä on pilottina Oulun kaupungin omana työnä laadittu yleiskaavatasoinen vesienhallintaselvitys. Tavoitteena on huomioida yleiskaavassa sellaisia vesienhallinnan ratkaisuja, joiden toteuttaminen pienemmillä asemakaava-alueilla olisi vaikeaa tai jopa mahdotonta. Selvitys toimii samalla mallina seuraaville yleiskaavojen vesiselvityksille.

Selvityksessä kuvaillaan erilaisten vesien nykytilaa, kuten Oulunsalon päävirtausreittejä sekä niiden valuma-alueita, vesistöjä, tulva-alueita, tulvareittejä ja hulevesiverkostoituja alueita. Selvityksessä annetaan suosituksia eri alueiden maankäytölle, esimerkiksi tulva-alueille (meri- ja hulevesitulvat), happamille sulfaattimaille sekä pohjavesialueelle. Vesienhallinnan merkitys on kasvanut mm. ilmastonmuutoksen myötä lisääntyvien tulvien ja sateiden myötä.

Selvitys antaa myös yleiskaavatasoisen esityksen vesien hallintatarpeista ja niiden vaatimista tilavarauksista ja rakenteista (kuten päävirtausreitit ja vesienhallintaan varattavat alueet kuten isommat hulevesialtaat/tulvatasangot). Hulevesien hallintaan ja päävirtausreiteille varataan yleiskaavaan riittävät tilavaraukset. Uomien ympärille tulee jättää riittävästi tilaa uomien kunnostusta varten, ja mahdollista luonnonmukaistamista varten, mutta myös niitä ympäröiville viheralueille ja mahdollisille virkistysreiteille, koska uomien varret ovat samalla tärkeä osa kehitettävää sini-viherverkostoa. Laajimmille hulevesien hallintatoimenpiteille on varattu erikseen tilaa: ensisijaisesti suositetaan luonnonmukaista vesirakentamista, kuten tulvatasankoja ja puhdistavia kosteikkoja. Esitetyillä toimenpiteillä tavoitellaan samalla vesistöjen (kuten meren lahdet) tilan parantamista.

Yleiskaavassa esitetään vesienhallinnan alustavat tilavaraukset ja ohjeellinen sijainti, ja kohteiden tarkempi suunnittelu toteutetaan myöhemmin esimerkiksi asemakaavojen yhteydessä. Vesienhallintaselvityksessä on tietoa ja suosituksia myös tarkemman suunnittelun tueksi.

Selvityksessä esitetyt keskeiset vesienhallinnan toimenpiteet on esitetty **Liitekartalla 4**. Kestävän vesienhallinnan teemakartta.

Lentokentän rajoitukset

Lentokentän vaatimat tilavaraukset ja tarpeet on käyty läpi Finavian kanssa. Tilavaraukset ovat pääosin samoja kuin edellisessä Uuden Oulun yleiskaavassa. Melualueiden lisäksi tarvitaan kuitenkin niitä laajempi lentomelualueen varauma, todennäköisesti lisääntyvien sotilaslentojen takia. Tilanne varmistuu todennäköisesti 2025 aikana, mutta keskustan länsiosaan meluvarauma-alueelle ei kaavassa esitetä uutta asumista tai muita melulle herkkiä toimintoja, vaan sinne sijoitetaan työpaikka-alueita. Alueella jo olevan asutuksen ja muun melulle herkän toiminnan säilyminen on mahdollista.

Tämän lisäksi esitetään pitkä kiitotien suuntainen laskeutumisvyöhyke, jolle asetetaan uusien melulle herkkien rakennusten ulkokuorelle ääneneristysvaatimus. Oulunsalon osalta vyöhykkeellä ei ole suuria vaikutuksia maankäyttöön, sillä kiitoradan suuntaiset alueet pääosin ovat jo melualueella.

Lentokentän kiitoratojen vieressä avoimilla alueilla viihtyy useita uhanalaisia lajeja, jotka nimenomaan hyötyvät nykyisestä ihmistoiminnasta, niittämisestä ja maan pinnan satunnaisesta rikkoontumisesta. Harvinaistuvat niittymäiset ja paahdeympäristöt ovat muuten käyneet vähiin. Lajeille tärkeä on myös lentokenttäalueen kaakkoispuolella sijaitseva avoin alue.

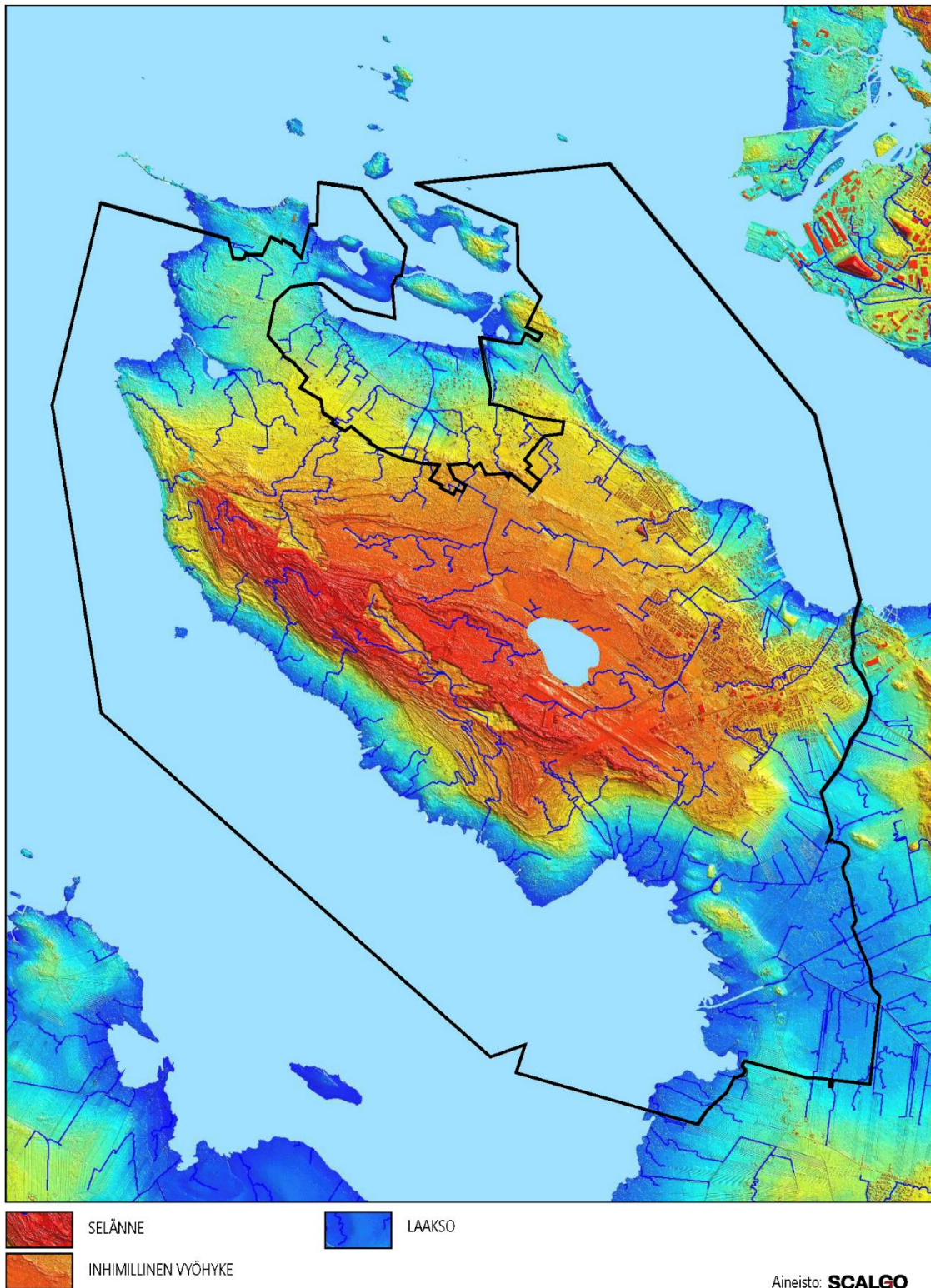
Rajoitukset on esitetty tarkemmin **Liitekartalla 5**. Lentokentän rajoitukset.

Maisemarakenne

Oulunsalon maisemarakennetta on selvitetty luonto- ja maisemaselvityksessä ja tutkittiin lisäksi yleiskaavoituksessa omana työnä. Maisemarakenneanalyysia käytetään apuna uusien alueiden suunnittelussa ja sijoittamisessa, sekä viherverkoston suunnittelun lähtökohtana.

Oulunsalon maisemarakenne poikkeaa Pohjanmaan jokilaaksojen perustyyppistä. Maisemarakenteessa erottuu selvästi Salonselän korkea harjuselänne, joka on kohonnut ensimmäisenä merestä 200-luvulla. Sen pohjoispuolelle kohosi toinen saari, joiden välinen matalampi soiden ja lampien vyöhyke erottuu edelleen. Maankohoamisen myötä Oulunsalon saari on vähitellen kasvanut ja yhdistynyt mantereeseen niemeksi noin 1700-luvulla. Saarimainen luonne erottuu maisemarakennekaaviossa ja tulvakartoilla edelleen selvästi. Maannouseminen näkyy myös eri vaiheisina kuroutuvina kluuvijärvinä ja fladoina. sekä sukkessiosarjoina.

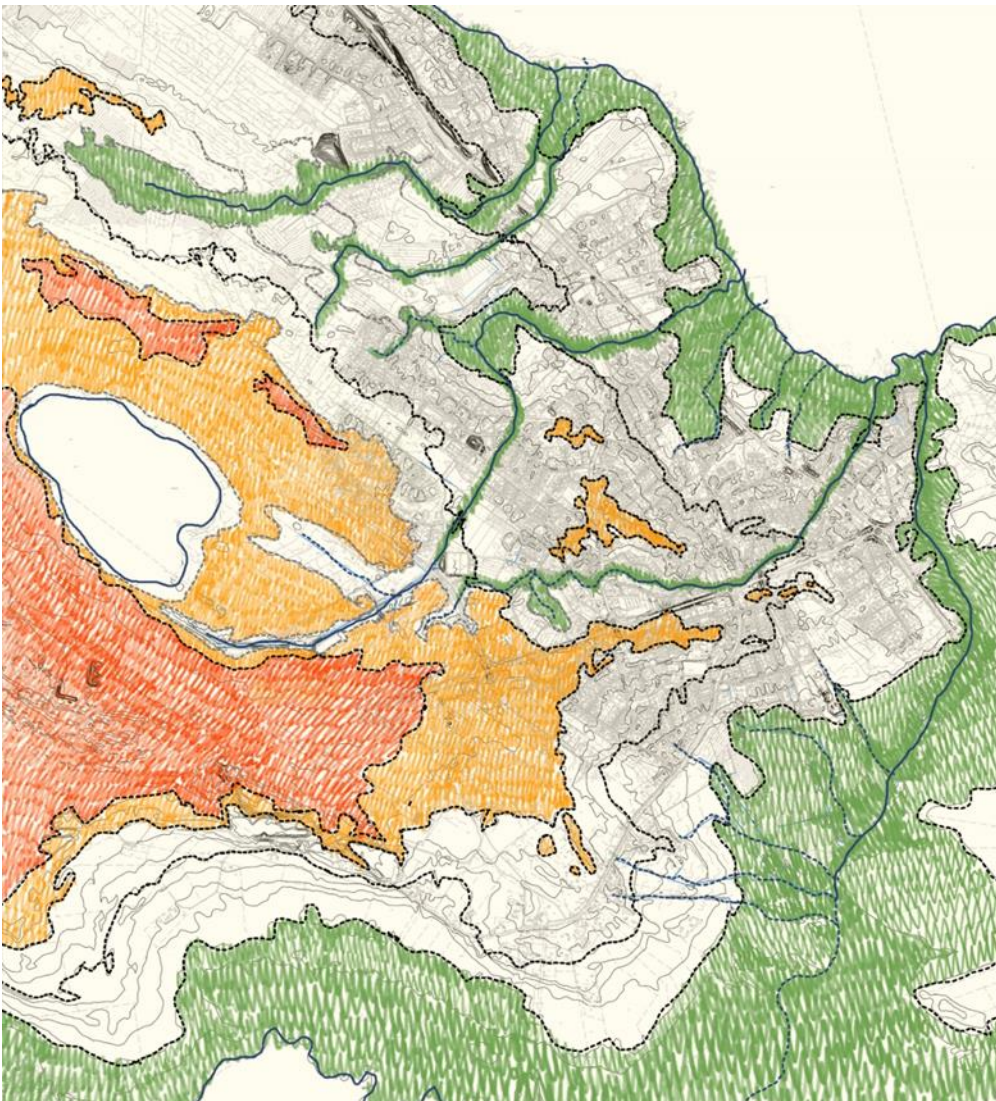
Maisemarakenteessa selänneet ja laaksot ovat herkimpiä alueita, jotka tulisi säästää rakentamiselta. Selänneen kasvillisuus on herkempää, ja selännemetsät näkyvät kauas ja suojaavat tuulilta, selänneillä usein sijaitsee pohjavesialueita, niin myös Oulunsalossa. Laaksojen maaperä on usein sopimatonta rakentamiseen, niissä on tyypillisesti myös tulvariski sekä happamien sulfaattimaiden riski, sekä paljon luonto- ja virkistysarvoja. Näiden välissä sijaitseva ”inhimillinen vyöhyke” on nimensäkin mukaisesti sopivinta rakentamiseen.

Kuva 12 Oulunsalon maisemarakenne. Kuvassa erottuu selkeästi Oulunsalon saarimainen luonne.

Maisemarakennetta on tarkasteltu tarkemmin Oulunsalon tiheimmin rakennetulta alueelta, johon myös uutta rakentamista on tulossa. Laaksot ja selänteet muodostavat viherverkoston ytimen, ja niiden väliin jäävälle inhimilliselle vyöhykkeelle sijoitetaan uudet alueet ja täydennysrakentaminen. Meren rakentamattomat rannat on varattu luonto- ja virkistysalueiksi. Salonselän selännealue on tärkeä virkistyskäytössä ja maisemallisena selännemetsänä (MU). Ojalaaksopuistoille varataan tilaa, ja ne yhdistävät meren rannan ja Salonselän ja Papinjärven laajemmat viheralueet toisiinsa.

1. Selänteen huippukohta: maisemallisesti herkkä alue, ei sopiva rakennuspaikka
2. Ylärinne: välttää rakentamista, enemmän viheralueita
3. Laaksot (meren ranta ja ojalaaksot), ei sopiva rakennuspaikka (maaperä, tulvariski, luontoarvot, yleinen virkistyskäyttö)
4. Niiden väliin jäävä alarinne: rakentamiseen sopiva inhimillinen vyöhyke, tiivistä ja tehokasta rakentamista
5. Maiseman solmukohta (kirkko)

Kuva 13 Oulunsalon keskeisen alueen maisemarakenne. Punaisella merkitty selänteen korkeimmat kohdat, ja vihreällä laaksot, jotka eivät perinteisesti sovellu rakentamiseen. Oranssilla ylärinne (jonne sopii väljempi rakentaminen) ja valkoisella alarinne, niin sanottu "inhimillinen vyöhyke", johon rakentaminen on perinteisesti sijoittunut.

Kaavaprosessi ja vuorovaikutus

Vireille tulo sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Oulunsalon osayleiskaavan laadinta on käynnistynyt 7.10.2020 yhdyskuntalautakunnan päätöksellä. Osayleiskaavalla uudistetaan ja päivitetään Oulunsalon keskeisten alueiden yleiskaavaa huhtikuussa 2020 valmistuneen Oulun yleiskaavojen seurantaraportin suositusten mukaisesti.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin 29.9.2020 ja sitä päivitetään tarpeen mukaan, viimeksi 2.11.2022. OAS oli nähtävillä 16.10. – 16.11.2020. Siitä saatu palaute (3 lausuntoa, 7 mielipidettä) koottiin vuorovaikutusraporttiin 3.12.2021.

Rakennemalli ja sen palaute

Oulunsalon osayleiskaavan ensimmäisenä vaiheena laadittiin Oulunsalon yleispiirteinen rakennemalli, jossa kuvataan yhdyskuntarakenteen, viherrakenteen ja liikenneverkon kehittämisen pääperiaatteet. Yhdyskuntalautakunta asetti rakennemallin nähtäville 14.12.2021.

Rakennemalli esitettiin kahdella kartalla, joista kartta 1 sisältää koko suunnittelualueen, ja kartta 2 keskeiset alueet sekä vaihtoehdot kaupallisten palveluiden kehittämisestä.

Oulunsalon osayleiskaavan rakennemalli oli nähtävillä 4.1.-3.2.2022. Nähtävillä olon aikana rakennemallista järjestettiin yleisötilaisuus 17.1.2022 koronatilanteen vuoksi etäyhteydellä. Rakennemallista saatiin 11 mielipidettä ja 6 lausuntoa, jotka on vastatineen koottu erilliseen palauteraporttiin.

Yleiskaavaluonnos

Yleiskaavaluonnoksen laatimista jatkettiin rakennemallista saadun palautteen ja lausuntojen pohjalta:

- keskusta säilytettiin nykyisellä paikallaan lentokentäntien molemmin puolin, ja Hailuodontien risteysalue säilytettiin työpaikka-alueena
- lentomelualueiden laajennuttua melulle herkkiä toimintoja vähennettiin lentokentän läheisyydestä
- Kallenrannan alueelle ei sijoitettu uutta asumista

Lisäksi suunnitelmaa täydennettiin päivittyneillä selvitystiedoilla kuten arkeologisilla selvityksillä (2022–23), vesienhallintaselvityksen tiedoilla (2023) ja luontoselvityksen päivityksellä (2023). Oulunsalon osayleiskaavan viranomaisneuvottelu oli 31.1.2023. Tämän lisäksi on järjestetty useita työkokouksia eri tahojen kanssa.

Yleiskaavaluonnos asetetaan yhdyskuntalautakunnan päätöksellä nähtäville kevättalvella 2024, ja siitä järjestetään yleisötilaisuus nähtävillä olon aikana.

Lisätietoja:

Kaikki kaavaluonnosta varten tehdyt selvitykset, rakennemalli sekä muu aiempi kaava-aineisto löytyvät [Oulun kaupungin suunnitelmat ja hankkeet -sivustolta](#).

Seuraavat vaiheet

Seuraavana vaiheena laaditaan yleiskaavaehdotus, jossa huomioidaan luonnosvaiheen palaute. Ehdotus tulee myös nähtäville.

Kaavaratkaisu

Tavoitteet

Osayleiskaavan tavoitteena on ohjata Oulunsalon yhdyskuntarakenteen kehittymistä Oulun kaupunkistrategian mukaan kestävästi. Osayleiskaavassa varaudutaan asukasmäärän realistiseen kasvuun, ja varataan riittävästi tilaa uusille työpaikka-alueille. Keskustan kehittyminen nykyisellä paikallaan turvataan. Kaupunkirakennetta tiivistetään ja turhia ohitusteitä poistetaan. Yhdyskuntarakenteen keskeisin tavoite on yhdistää Niemenrannan ja Pitkäkankaan asemakaavoitetut alueet sekä mahdollistaa Niemenrannan alueiden parempi saavutettavuus kestäväillä kulkumuodoilla. Pyöräilyn ja kevyen liikenteen yhteyksiä parannetaan ja viherverkostoa kehitetään erityisesti keskeisillä alueilla.

Oulunsalon poikkeukselliset, etenkin rannoille sijoittuvat luontoarvot turvataan. Meritulviin varaudutaan lain edellyttämällä tavalla, ja vesienhallintaan kiinnitetään huomiota myös hulevesien ja veden laadun osalta aiempaa enemmän. Kaavassa huomioidaan maisemarakenteen lisäksi erityisesti maiseman omaleimaiset piirteet kuten peltomaisemat pihapiireineen ja perinnebiotoopit. Kulttuuriympäristöistä huomioidaan kulttuuriympäristön teemayleiskaavan mukaiset kohteet, sekä lisäksi paikallisesti arvokkaat kohteet. Arkeologiset kohteet on selvitetty ensimmäistä kertaa koko alueelta.

Osayleiskaavaluonnos laaditaan strategisena ja yleispiirteisenä, ja se ohjaa tarkempaa suunnittelua, kuten Oulunsalon alueen asemakaavoitusta.

Karhuojan rakennuspaikkakohtainen yleiskaava ja suunnittelutarveratkaisu jäävät voimaan. Nyt laadittava yleiskaava ohjaa alueen suunnittelua, jos Karhuojan osayleiskaavaa muutetaan.

Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Osayleiskaavan tavoitevuosi on 2050.

Kaava-aineisto

Oulunsalon osayleiskaava koostuu kaavakartasta, ja kaavaselostuksesta. Lisäksi on laadittu teemakarttoja (tämän selostuksen liitteenä), jotka havainnollistavat yleiskaavaratkaisuja ja selittävät niiden perusteita. Saaduista rakennemallin palautteista on koottu erillinen vuorovaikutusraportti. Yleiskaavaa varten on laadittu useita selvityksiä, joiden pohjalta kaavaratkaisut on tehty.

Osayleiskaavan pääsisältönä osoitetaan alueen yhdyskunta- ja viherrakenteen sekä liikennejärjestelmän kehittämisperiaatteet sekä keskeisimmät maisema-, luonto- ja kulttuuriympäristön arvot. Oulunsalon yleiskaavaluonnos perustuu olemassa olevaan yhdyskunta- ja kylärakenteeseen sekä sen täydentämiseen. Alueen tie- ja katuverkko nojautuu pääosin nykyisiin tie- ja katuyhteyksiin, mutta joitakin aiemman yleiskaavan liikennevarauksia on voitu poistaa ja maankäyttöä vastaavasti tehostaa.

Oulunsalon osayleiskaava laaditaan aluevarauksiltaan riittävän yleispiirteisenä, jotta se ohjaisi tarkoituksenmukaisesti tarkempaa suunnittelua. Yleiskaavakartalla maankäyttö on osoitettu aluevarauksina, jotka määrittävät kunkin alueen pääkäyttötarkoituksen. Merkinnät mahdollistavat muutkin alueelle sopivat ja pääkäyttötarkoitusta tukevat toiminnot: yleiskaavassa ei esitetä esimerkiksi asuinalueiden sisäisiä viheralueita. Tie- ja katuverkosta sekä pyöräteistä ja muista reiteistä on kaavamerkinnoilla esitetty vain pääverkko, ja niiden lopulliset linjaukset sekä pienemmät väylät ja reitit tutkitaan tarkemmassa suunnittelussa.

Keskusta ja kaupalliset palvelut

Rakennemallivaiheessa esitettiin vaihtoehdot keskusta-alueen rajauksen sekä Hailuodontien risteysalueen kehittämiseksi. Keskustaa päätettiin rakennemallin pohjalta saadun palautteen pohjalta kehittää nykyisellä laajuudellaan Lentokentäntien molemmin puolin, ja Hailuodontien risteysaluetta kehittää työpaikka-alueena. Valittu ratkaisu on Uuden Oulun yleiskaavan mukainen, ja tukee keskustan elävyyttä. Ratkaisu mahdollistaa asioinnin palveluissa paremmin jalan tai polkupyörällä, ja tukee siten kaupungin kestäviä tavoitteita.

Keskusta-aluetta kehitetään voimassa olevan osayleiskaavan tavoin Lentokentäntien molemmin puolin. Kaupallisten ja muiden palveluiden painopisteet ovat Kauppakeskus Kapteenin ja entisen kunnantalon ympäristössä. Näiden välisen yhteyden kehittäminen on tärkeää jatkosuunnittelussa: välille on tavoitteena kehittää lisää palveluja (kivijalkaliikkeet) sekä viihtyisiä kävely/pyöräraitti puistoaukioineen.

Osayleiskaavassa esitetään lisäksi erityisesti kevyen liikenteen yhteyksien parantamista eri puolilta keskustaan. Esimerkiksi liikennesuunnitelmassa esitetty pyöräilyn laatukäytävä yhdistää uusia ja olevia alueita keskustaan. Ehdotettu uusi kehäpuisto kevyen liikenteen yhteyksineen yhdistää asuinalueita keskustaan ja virkistys- ja urheilualueille, sekä meren rantaan.

Hailuodontien risteysaluetta kehitetään edelleen työpaikka-alueena. Alueelle sijoittuisi nykytilanteen tavoin pääosin toimitilarakentamista, mutta myös alueelle soveltuvan vähittäiskaupan sijoittuminen on mahdollista. Alueelle ei voi sijoittua päivittäistavarakaupan myymälöitä.

Asuminen

Uusia kerrostaloalueita ei yleiskaavassa esitetä, koska nykyisellä asemakaavoitetulla alueella on riittävästi rakentamattomia kerrostalotontteja tavoitevuoteen saakka. Kerrostalorakentaminen on ollut hyvin vähäistä.

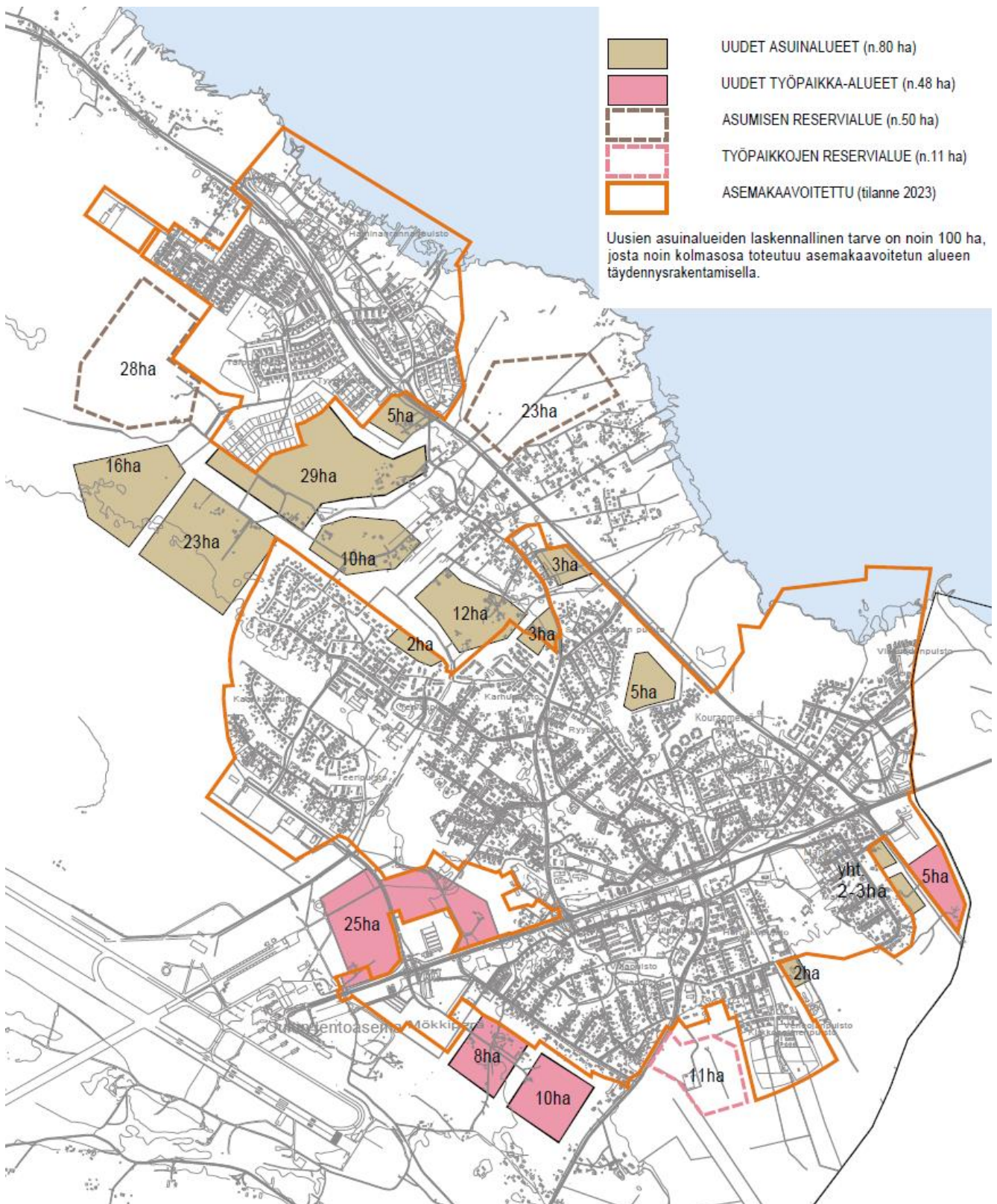
Eniten Oulunsaloon rakennetaan pientaloja ja tarve uusille pientaloalueille on noin 100 ha kaavan tavoitevuoteen mennessä. Noin kolmasosa laskennallisesta tarpeesta toteutuu olevan asemakaavoitetun alueen täydennysrakentamisella. Oulunsalon asemakaavoitetut pientaloalueet laajentuvat vuoteen 2050 saakka ennakoitujen rakentamisen tarpeen mukaan, ja alueet sijoitetaan täydentämään olevaa yhdyskuntarakennetta.

Yhdyskuntarakenteen keskeisin tavoite on yhdistää Niemenrannan ja Pitkäkankaan asemakaavoitetut alueet sekä mahdollistaa samalla Niemenrannan alueiden parempi saavutettavuus kestäville kulkumuodoilla, polkupyörällä ja joukkoliikenteellä. Alueita täydentävät ja yhdistävät myös Karhukankaan uudet alueet. Rakennemallivaiheessa tutkitut Pellonpään ja osittain Kirkkosalmen alueen asumisen laajennussuunnat muuttuivat työpaikka-alueiksi lentomelualueen laajentuessa.

Kaavaluonnoksessa esitetään lisäksi reservityyppiset laajentumissuunnat Säikkärannan sekä Pahajärven alueille.

Yleiskaavan tavoitteena on yhdyskuntarakennetta täydentävien uusien alueiden lisäksi tiivistää olevaa kaupunkirakennetta. Suurimpia täydennysrakentamisen alueita sijaitsee Karhukankaalla ja Lassilassa. Nykyistä asemakaavoitettua aluetta on mahdollista lisäksi tiivistää pienemmillä täydennysrakentamiskohteilla esimerkiksi keskustan yleissuunnitelman ja Oulunsalon täydennysrakentamisselvityksen mukaisesti.

Alueet, joiden suunnittelu perustuu asemakaavoitukseen, supistuvat voimassa olevaan osayleiskaavaan nähden, sillä Karhuojan ja Keskipiirin alueita kehitetään jatkossa kyläalueina.

Kuva 14 Oulunsalon osayleiskaavaluonnoksessa esitetyt uudet asuinalueet ja työpaikka-alueet

Kyläalueet

Oulunsalon osayleiskaava-alueen keskeisiä kyläalueita ovat Kylänpuoli, Karhuoja, Keskipiiri ja Salonpää.

Kylänpuolen ja Salonpään kyläalueet ovat maisemallisesti arvokkaita. Lentokentän melualueet rajoittavat molempien kehittämismahdollisuuksia, sillä lentomelualueelle ei saa sijoittaa uusia melulle herkkiä toimintoja kuten asumista. Olevien rakennusten ja pihapiirien säilyttäminen ja kunnossa pitäminen on kuitenkin mahdollista, ja erityisesti arvokkaiden rakennusten osalta hyvin toivottavaa. Peltoalueiden säilyttäminen avoimena on tärkeää maisemallisesti, lisäksi Kylänpuolen avoimet pellot ovat linnustollisesti merkittäviä.

Kylistä erityisesti Karhuoja ja Keskipiiri ovat jo osin niin taajamoituneita, ettei asemakaavoitusta nähdä realistisena suunnitteluvälineenä. Alueiden kehittäminen perustuu pääosin jatkossakin kylä- ja maaseutumaiseen rakentamiseen (A-kyl).

Myös Keskipiirin jo tiiviisti rakennetun kyläalueen täydennysrakentamista tulisi ohjata asemakaavoituksen sijasta lupaharkintaan perustuen. Alueen lupaharkinnan ohjaamiseksi on syytä laatia joko alueellinen suunnittelutarveratkaisu tai lupaharkintaa ohjaavat periaatteet. Ratkaisulla mahdollistetaan Keskipiirin kyläalueen maltillinen täydennysrakentaminen koulun lähialueilla.

Karhuojan osayleiskaava

Karhuojan osayleiskaava on laadittu rakennuspaikkakohtaisesti ja jää voimaan. Nyt laadittava osayleiskaava ohjaa suunnittelua, jos Karhuojan osayleiskaavaa muutetaan tai aluetta asemakaavoitetaan.

Osayleiskaava on jo suurelta osin toteutunut ja Karhuojalle on laadittu alueellinen suunnittelutarveratkaisu, joka on voimassa vuoden 2027 loppuun saakka. Alueellinen suunnittelutarveratkaisu koskee niitä kiinteistöjä, joille on Karhuojan osayleiskaavassa osoitettu uusi rakennuspaikka (AP-1), ja jotka ovat rakentamattomia. Alueellinen suunnittelutarveratkaisu on koskenut alun perin yhteensä 14 kiinteistöä ja rakennuspaikkaa, joista suurin osa on edelleen rakentamatta.

[Karhuojan edelleen voimaan jäävä osayleiskaava ja alueellinen suunnittelutarveratkaisu.](#)

Työpaikat

Kaupunkistrategian yritysmyönteisyyden tavoitteiden mukaisesti Oulunsalon yleiskaavassa varaudutaan työpaikka- ja liiketonttien määrän kasvamiseen. Työpaikkarakentaminen keskittyy lentokentän lähialueille ns. Lentokenttäkaupunkiin sekä keskusta-alueelle sekä Hailuodontien risteysalueen ympäristöön.

Lentokenttäkaupungissa työpaikkarakentamisen määrää voitiin laajentaa aiempiin yleiskaavoihin nähden laajojen lentokentän ohitustievarausten poisjäämisen vuoksi. Lentokentän uudelle laajemmalle meluvarauma-alueelle ei voida sijoittaa uusia melulle herkkiä toimintoja kuten asumista, joten myös näitä alueita hyödynnetään työpaikka-alueiksi. Työpaikka-alueet sijaitsevat kaikki lentokentäntien varressa, hyvin saavutettavissa paitsi autoilla myös julkisella liikenteellä, ja lähialueilta pyöräillen ja jalan uusia ehdotettuja raitteja pitkin.

Liikerakentamisen kehittämiseksi on edelleen runsaasti tilaa nykyisellä keskusta-alueella Lentokentäntien molemmin puolin. Osa keskustan tyhjästä tonteista on uudella meluvarauma-alueella, johon eivät sovi melulle herkä uudet toiminnot. Keskustan kehittämiseksi ehdotetaan sujuvan, kävelykatumaisen raitin rakentamista Lentokentäntien yli yhdistämään keskeisiä kaupallisia palveluja raitin molemmin puolin. Raitin varteen olisi hyvä kehittää kivijalkaliikkeitä ja muita palveluja.

Liikenne

Katuverkosto

Oulunsalon alueen kehittäminen perustuu olemassa olevan pääkatuverkon hyödyntämiseen. Usealle aiemmissa kaavoista esitetyille ohitusteille ei ole liikenneselvityksen mukaan tarvetta ja niistä luovutaan. Näitä samalla myös maakuntakaavasta poistuvia yhteyksiä ovat:

- uusi Lentoasemantie/Oulunsalon eteläinen ohikulkutie
- Oulunsalo-Tupos välin yhteystarve
- Automaatitien jatko
- Karhuojantien pohjoispää
- Kempeleenlahden ylityksen piilovaraus

Niemenrannan alue ja Karhuojan varren uudet asuinalueet yhdistetään Pitkäkankaaseen uudella joukkoliikennedyteydellä ja laadukkaalla pyöräliikenteen yhteydellä. Uusi yhteys parantaa ja lyhentää Niemenrannan ja uusien alueiden yhteyttä keskustaan polkupyörällä ja bussilla. Uusi yhteys ei palvele tavanomaista ajoneuvoliikennettä, vaan Niemenrannan ja uusien alueiden ajoneuvoliikenne ohjautuu jatkossakin Hailuodontielle.

Karhuojantien pohjoisosa muutetaan kylätieksi, jonka pohjoispäässä on vain kevyen liikenteen yhteys. Hailuodontieltä on ajoyhteys Karhuojan tielle (ja kohti keskustaa) Lassilan kohdalta. Lentäjäntie/Mökkiperäntie jatketaan uusien työpaikka-alueiden myötä Kylänpuolentielle saakka. Santaniemessä uusi tieyhteys liittyy Kempeleen Vihikariin.

Pyöräily- ja jalankulkuyhteydet

Pyöräilyn ja jalankulun yhteyksiä kehitetään liikenneselvityksen tavoitteiden mukaisesti. Pyöräilyä sujuvoittaa uusi "Oulunsalon baana", joka yhdistää Niemenrannan ja Pitkänkankaan uudet asuinalueet sekä koulukeskukset keskustaan. Reitti on uuden tyyppinen pyöräilyn laatukäytävä, jota ehdotetaan toteutettavaksi tavanomaista pyöräilybaanaa kapeampana ja etenkin keskeisillä alueilla ympäristöön sopeutuen. Toinen tärkeä pyöräilyn laatukäytävä Lentokentän tien varressa jatketaan Lentokentälle ja uusille työpaikka-alueille saakka.

Muita tärkeitä kehitettäviä pyöräilyn yhteyksiä ovat Hailuodontien suunta sekä Öörnin poikki kulkevien yhteyksien selkiyttäminen. Hailuodon suuntaan kulkeva pääpyöräilyreitti on ehdotettu linjattavaksi rannan puisto- ja asuinalueiden läpi, erillään Hailuodontien varresta.

Näiden lisäksi kaavassa on esitetty virkistyksellisiä viheryhteyksiä seuraavia jalankulun ja pyöräilyn reittejä. Tärkein uusia esitettyjä reitti on viherverkoston puistovyöhykettä myötäilevä kehäreitti, joka yhdistää toisiinsa alueen tärkeimmät koulut ja urheilupaikat sekä keskustan, ja muodostaa sujuvan yhteyden meren rantaan. Meren rannan tuntumassa on jo aiemmissa kaavoissa esitetty rannan suuntainen yhteys: kaavassa esitetään sujuvaa pyöräilyreittiä lähempänä Hailuodontietä, sekä kapeampia kävely/ulkoilureittejä lähempänä meren rantaa. Näitä täydentävät poikittaiset yhteydet viherverkoston ojalaaksojen yhteydessä, jotka yhdistävät kehäpuiston meren rantaan ja Papinjärvelle.

Keskustan yhtenäistämiseksi ehdotetaan kehitettäväksi kävelykatumaista leveää jalankulun ja pyöräilyn yhteyttä Lentokentäntien yli. Leveä ja välillä puistoaukioiksi laajeneva reitti yhdistää keskustan kaupalliset painopistealueet Hailuodontien molemmin puolin, ja sen varteen voidaan sijoittaa lisää palveluja.

Lentoaseman aluevaraukset ja lentokonemelualueet

Lentoaseman aluevaraukset säilyvät samoina kuin aiemmin (Uuden Oulun yleiskaava), samoin lentokonemelualueet ja esterajoituspinnat. Lentoaseman aluevaraus sisältää kiitotiejatkevarauksen lounaaseen.

Uutena merkintänä yleiskaavaan tulee näiden lisäksi laajempi meluvarauma-alue, jolla varaudutaan todennäköisesti lisääntyviin sotilaslentoihin. Tällä meluvarauma-alueella on käytännössä voimassa samat määräykset kuin Ime-1 vyöhykkeellä. Melualueen laajentuminen varmistuu lähivuosina, mutta yleiskaavassa ei kuitenkaan ole mahdollista tai järkevää laajentaa asumista ja muita melulle herkkiä toimintoja lähemmäksi lentokenttää.

Toinen uusi merkintä on laskeutumisvyöhyke, jolla huomioidaan melualueen ulkopuolinen melu laskeutumiskiitoteiden jatkeilla pidemmältä (n. 15 km) matkalta. Laskeutumisvyöhykkeellä on ääneneristävyysvaatimus vähintään 35 dB uusien asuinrakennusten ulkokuorelle. Kaavamerkinnän vaikutus Oulunsalon alueella ei ole kovinkaan suuri, koska melualue, johon uutta melulle herkkää rakentamista ei sallita, jatkuu muutenkin lähes kaava-alueen rajoihin saakka.

Lentoaseman rajoitteet ja esterajoituspinnat esitetään pelkistetysti kaavakartalla, ja tarkemmin erillisellä teemakartalla (mm. rakentamisen ja mastojen sallittu korkeus eri vyöhykkeillä).

Katso: **Liitekartta 5**. Lentoaseman rajoitukset

Lentoaseman alueella sijaitsee useita arvokkaita lajeja, joiden säilymiselle on eduksi nimenomaan nykyinen maankäyttö. Lajit viihtyvät kiitorataa ympäröivillä säännöllisesti leikatuilla kuivilla niityillä.

Vesialue

Vesialueen (W) rajana kaavakartalla on käytetty SYKE:n määrittelemää keskivedenkorkeuden mukaista rantaviivaa pelkistettynä yleiskaavatarkkuuteen. Todellisuudessa hyvin loivalla ja kasvillisuuden peittämällä maanousemisrannikolla rantaviivan paikka on epäselvä ja muuttuu koko ajan. Keskivedenkorkeuden mukaista rantaviivaa käytetään määritelmänä esimerkiksi vesilaissa ja rakennusjärjestyksessä.

[SYKE:n avoimet aineistot: kaavakartan rantaviiva 1:10 000 16.11.2021.](#)

Ranta-alueet

Oulunsalon niemellä on pitkälti meren rantaviivaa, ja hyvin erityyppisiä rantoja. Useimmat rannat ovat hyvin loivia (tulva-alue on useimmilla rannoilla hyvin laaja), ja sisältävät paljon luontoarvoja. Yleiskaavassa aiemmin rakentamattomat rannat säilyvätkin viheralueina, kun nykyisessä osayleiskaavassa rakentamista on osoitettu keskeisillä alueilla rannoille hyvinkin paljon. Niemen keskellä sijaitseva Papinjärvi on vesiensuojelun- ja luontoarvojen puolesta arvokas.

Hyvin suuri osa Oulunsalon rannoista on luonnonsuojelualueita tai niissä on muuten paljon luonto- ja maisema-arvoja. Eteläosat kuuluvat kokonaan Liminganlahden Natura-alueeseen ja valtakunnallisesti arvokkaaseen Liminganlahden maisema-alueeseen. Akionlahden ympäristössä on myös laajoja, arvokkaita luonto- ja virkistysalueita. Nämä rannat ovat hyvin loivia, ja tulva-alueet ulottuvat pitkälle. Oulunsalolle tyypillisiä ovat myös maankohoamisrannikon erityiset kohteet, kuten kluuvit ja fladat, sekä sukkessiosarjat. Luontonselvityksissä myös Oulunsaloniemen pohjoisrannoilta myös on löytynyt paljon uusia luontoarvoja.

Ranta-alueiden rakentamisen ohjaamisesta on laadittu erillinen selvitys. Uusien rakennuspaikkojen osoittaminen ranta-alueille ei ole tarkoituksenmukaista osayleiskaavalla, koska rantavyöhykkeet ovat pääosin joko jo rakennettuja tai meritulville alttiita. Ranta-alueiden rakentaminen asemakaavoitettujen alueiden ja suoraan rakentamista ohjaavien osayleiskaavojen ulkopuolella perustuu jatkossakin lupaharkintaan.

Aiempiin yleiskaavoihin verrattuna ranta-alueiden asemakaavoitettavat alueet pienentyvät, ja luonnontilaisena ja yhteisessä virkistyskäytössä oleva alue kasvaa. Loivat rannat ovat pitkälti tulva-alueita, johon uusi pysyvä rakentaminen ei ole mahdollista. Rannan suuntaisia ja rantaan johtavia virkistysreittejä pyritään kehittämään. Yleiskaavassa nämä jäljellä olevat vapaat rannat säilytetään viheralueina ja niille kehitetään virkistyskäyttöä luontoarvojen sallimissa rajoissa, esimerkiksi reitistöä ja retkeilymahdollisuuksia.

Varjakan niemessä sijaitsee hiekkarannan yhteydessä maakunnallisesti arvokas huvila-alue.

Oulunsalon Koppanan aluetta voisi korostaa enemmän virkistysalueena. Koppanassa on kaavaluonnoksessa luonnonsuojelualueeksi esitetty pitkä luonnonhiekkaranta, joita ympäröi kaunis mäntymetsä, sekä Nenännokan avarat rantalaitumet. Keskellä sijaitsee kaupungin omistama Koppanan leirikeskus, ja sitä ympäröivät rantakaavan puistoalueet. Pitkän hiekkarannan eteläosassa sijaitsee seurakunnan omistama retkeilyyn varattu entisen leirikeskuksen alue, sekä pieni veneranta. Aluetta voitaisiin kehittää yleisessä virkistyskäytössä esimerkiksi reitistön kehittämisellä.

Tiheän kasvillisuuden peittämät loivat maankohoamisrannat vaativat virkistyskäytöltä tarkkaa suunnittelua: esimerkiksi näkymien avaaminen tai ruoppaukset eivät ole yleensä mahdollisia arvokkailla luontoalueilla. Maankohoamisrannikon omaleimaisuuden arvostusta voidaan lisätä tiedottamisella ja opastauluilla: sukkessiosarjoissa kasvillisuus kehittyy ruovikosta ja pajukoista lehtimetsään ja lopulta tuoreeseen kangasmetsään. Näkymiä voidaan avata paikoissa, joissa luontoarvoja ei ole esimerkiksi laiduntamalla, tai korkeammista näkötorneista tai kulkusilloilta. Oulunsalon linnustollisesti arvokkaat ranta-alueet sekä Kempeleen

ja Liminganlahden puolella (ja niitä yhdistävä Salmioja) voisivat kehittyä retkeilyllisesti merkittäviksi, ja ovat pyörämatkan päässä Oulunsalosta ja jopa Oulusta.

Kulttuuriympäristön arvot

Kulttuuriympäristökohteet ovat Oulunsalon osayleiskaavassa samat kuin laadittavana olevassa Kulttuuriympäristön teemayleiskaavassa, mutta täydennettynä lisäksi paikallisesti arvokkailla kohteilla.

Rakennettujen kohteiden ja maisema-alueiden lisäksi on kaavakartalla esitetty perinnebiotoopit. Erillisellä kulttuuriympäristön teemakartalla esitetään lisäksi kohteiden nimet.

Katso: **Liitekartta 2.** Kulttuuriympäristöt

Arkeologiset ja historialliset kohteet

Arkeologiset selvitykset on tehty ensimmäistä kertaa koko Oulunsalon yleiskaava-alueelle, ja selvityksissä löytyi 3 uutta kiinteää muinaisjäännettä, sekä useita historiallisen ajan kohteita. Arkeologisista kohteista kiinteät muinaisjäännekohteet ja historiallisen ajan talonpaikat s/hist esitetään kaavakartalla, ja muut kohteet (myös historiallisen ajan asuinpaikat ja löytöpaikat) erillisellä arkeologisten kohteiden teemakartalla.

Tarkemmassa suunnittelussa tulee aina selvittää ajantasaisin tieto muinaisjäännesrekisteristä ja olla yhteydessä museoon mahdollisista lisäselvitystarpeista.

Katso: **Liitekartta 3.** Arkeologia

Luontoarvot

Oulunsalon alueella on poikkeuksellisen paljon luontoarvoja, jotka keskittyvät merenrannoille. Alueella sijaitsevat Liminganlahden ja Akionlahden Natura-alueet sekä Kempeleenlahden pohjukassa suojeltu Kallenrannan merenrantaniitty. Alueelle ulottuvat Oulun seudun kerääntymisalueen kansainvälisesti ja kansallisesti tärkeiden lintualueiden rajaukset (IBA- ja FINIBA-alueet). Osayleiskaavaa varten tehdyissä luontoselvityksissä paikannettiin myös useita suojelualueiden ulkopuolella sijaitsevia luontoarvokohteita. Niistä osa on suoraan suojeltuja luonnonsuojelulain ja vesilain säädösten perusteella.

Oulunsalon erityispiirteitä ovat matalat rannat, jotka ovat maankohoamisen takia jatkuvassa muutostilassa. Maankohoaminen on muodostanut alueelle erityisiä luontokohteita, kuten arvokkaita rantakasvillisuuden sukkiosarjoja sekä vesilain suojelemia fladoja ja kluuvijärviä. Myös pääosa uhanalalaisten eliölajien elinympäristöistä keskittyy ranta-alueille tai kosteikoihin. Uhanalaiset lajit ovat muun muassa kasvi-, lintu- ja hyönteislajeja. Monet niistä viihtyvät myös ihmisen muokkaamissa ympäristöissä, kuten perinnebiotoopeilla. Oulunsalon rannoilla sijaitsevat laajat perinnebiotoopit ja maisemapellot ovat samalla maisemallisesti merkittäviä alueita. Joillekin suojelluiksi huomioitaville lajeille tärkeä elinympäristö onkin hyvinkin voimakkaasti ihmisen muokkaama ympäristö, kuten lentokentän avoimet alueet tai maa-ainestenottoalue.

Luontoselvitykset tehtiin kaavatyön aluksi 2021, ja niitä päivitettiin uusilla tiedoilla vuonna 2023. Selvityksissä löydettiin useita merkittäviä, yleiskaavassa huomioitavia kohteita. Kohteista valtaosa sijaitsee luonnonsuojelualueiden ja muiden jo aiemmin arvokkaiksi todettujen kohteiden läheisyydessä: Liminganlahden ranta-alueilla, Akionlahdella sekä Kallenrannan ja Papinjärven läheisyydessä. Papinjärveä ympäröiviltä soilta löytyneen, tiukasti suojellun hyönteislajin elinympäristöjen säilyminen vaatii vesitasapainon säilyttämistä aiempia kaavoja laajemmalla alueella. Suojellun Kallenrannan merenrantaniityn ympärillä on useita arvokkaita kohteita, kuten maankohoamisrannikon sukkiosarvoisuuksia. Merkittäviä uusia kohteita rajattiin myös

Kempeleenlahden rannan edustalle, mistä on löytynyt useita tiukasti suojellun upossarpion ja rauhoitetun meriuposkuoriaisen esiintymiä.

HUOM. Kaikkien Oulunsalon osayleiskaava-alueen luontoarvokohteiden luokittelu on tehty 2023 päivitetyn luontoselvityksen mukaan: Kohteiden arvot ja huomioiminen osayleiskaava-alueen luonnoksessa on esitetty tarkemmin liitteessä 1A ja luontoarvojen teemakartalla (liitekartta 1).

Katso: **Liite 1A:** Luontoarvot ja niiden huomiointi yleiskaava-alueen luonnoksessa ja **Liitekartta 1.** Luontoarvot

Virkistys- ja viherverkosto

Keskeisen rakennetun alueen viherverkostoa pyritään vahvistamaan, ja parantamaan virkistysyhteyksiä erityisesti meren rantaan. Keskeisin uusi idea on kehämäinen puistovyöhyke ja siellä kulkeva jalankulku- ja pyörätie, joka yhdistää toisiinsa alueen koulut, urheilualueet ja keskustan, ja liittyy meren rannan viheralueisiin. Kehäpuiston varrelta, urheilualueilta ja kouluilta on osoitettu myös sujuvat ulkoilureitti/latuyhteydet laajemmille ulkoilualueille Papinjärven, Salonselän ja Liminganlahden suuntaan.

Meren rannan viher- ja virkistysalueiden kehittäminen ja säilyttäminen (rakentamattomat rannat) keskustan läheisyydessä on toinen tärkeä tavoite. Jo aiemmissa kaavoissa esitetty rannan suuntainen jalankulun ja pyöräilyn yhteystarve säilyy. Rantojen luontoarvot ja meritulvat estävät rakentamisen rantaan, joten puistoalueet rannassa ovat aiempia kaavoja laajempia, ja meren ranta-alueet keskustan läheisyydessä jäävät yhteiskäyttöön. Uudet puistoalueet tulee säilyttää pääosin luonnontilassa ja kunnostaa alueen perinnebiotooppeja, mutta niihin voidaan rakentaa lisäksi luontoarvojen säilymistä ehdoilla retkeilyreittejä opastustauluineen, pitkospuita ja nuotiopaikkoja, sekä lintutorneja. Vanhojen täyttömäiden kohdalla Hailuodontien varressa on virkistys- ja urheilurakentamisen alue, johon voidaan rakentaa retkeilyä palvelevia rakenteita.

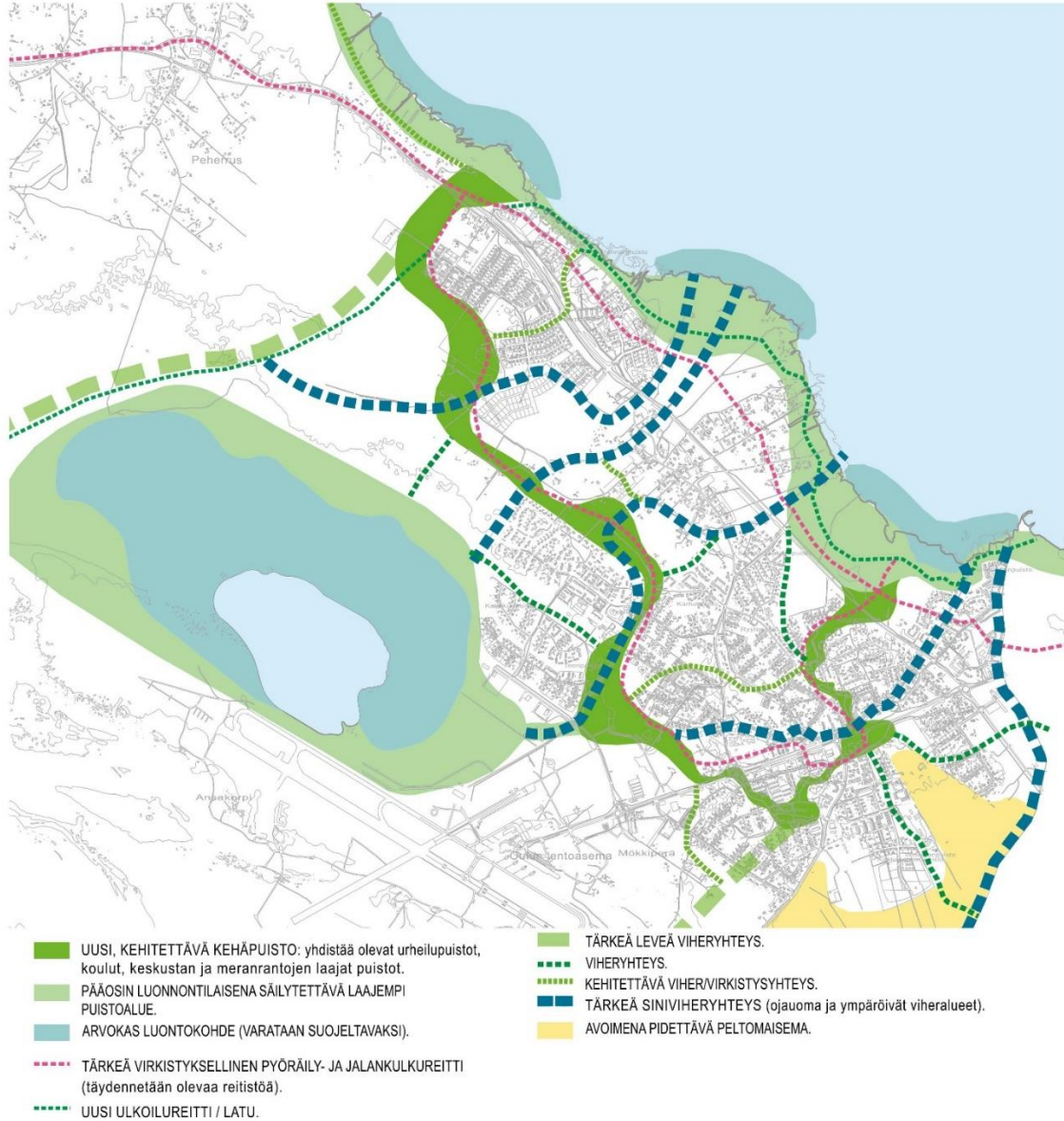
Uusilla alueilla (ja mahdollisuuksien mukaan olevilla) huomioidaan ojakaaksojen tärkeä rooli siniviheryhteyksinä: niiden ympärille jätetään leveät puistovyöhykkeet, jotka toimivat viher- ja virkistysyhteyksinä merelle, ja mahdollistavat samalla hulevesien laadullisen ja luonnonmukaisen käsittelyn, sekä uomien huollon.

Asemakaavoitetun alueen puistot ovat nykyisellään aika sirpaleisia, eivätkä muodosta selkeää viherverkostoa. Yhteyksiä laajempaan verkostoon tulisikin kehittää mahdollisuuksien mukaan. Asemakaavamuutosten yhteydessä keskeisiä viheryhteyksiä voidaan vahvistaa. Lisäksi rakennetuilla alueilla viher- ja virkistysyhteyksiä voidaan kehittää myös katualueiden ja tonttien istutuksilla (viherkerroin), ja esimerkiksi muuttamalla hiljaisia katuja selkeämmin pyöräilypainotteisiksi.

Valtaosa Oulunsalon pinta-alasta on maa- ja metsätalousvaltaisia alueita. Alueet muodostavat pinta-alaltaan myös keskeisen osan Oulunsalon viherrakenteesta, eikä viheryhteyksien tarkan sijainnin määrittely näillä alueilla ole tarpeen. Sen sijaan ulkoilureitistöä tulisi kehittää, pääosin olevaa tie- ja polkuverkostoa hyödyntäen. Ulkoilureittien yhteystarve on osoitettu kaavakartalla, mutta reittien lopullinen linjaus tehdään erillisen reittitoimituksen mukaan.

Tavoitteena on mahdollistaa ulkoilureitti meren rantaan pitkin koko saaren ympäri, ensisijaisena kehittämiskohteena niemen pohjoisranta johon asutuskin keskittyy. Rantareittiä pitkin pääsisi Varjakkaan sekä Vihiluotoon. Tätä täydentämään voitaisiin kehittää myös Oulunsalon niemen etelärannalle ulkoilu/maastopyöräreitti pääosin olevia sorateita hyödyntäen. Tärkeää olisi kehittää myös poikittaisyhteys Niemenrannasta ja keskustasta Papinjärven kautta Koppanan leirikeskukseen, Oulunsalon komeimmille hiekkarannoille sekä Nenännokan kauniisiin rantametsiin ja laidunmaille. Matka keskeisille virkistysalueille lyhenisi selvästi. Keskustasta tulisi kehittää sujuvat yhteydet myös Liminganlahden rannoille, esimerkiksi Papinkarin lintutorneille.

Salonselän alueella on merkitystä myös seudullisena virkistysalueena, siellä sijaitsee mm. runsaasti hiihtolatuja. Alueen maa-ainestenoton loppuessa näiden alueiden maisemoinnissa tulee huomioida myös alueelle sopiva virkistyskäyttö ja sen turvallisuus. Sijainti pohjavesialueella ja luontoarvot on huomioitava alueen käytössä.

Kuva 15 Oulunsalon keskeisen alueen viherverkostokaavio, Yleiskaavoitus KN/SH

Alkutuotanto ja luonnonvarat

Maa- ja metsätalous on Oulunsalossa tärkeä elinkeino, ja niiden mahdollisuudet turvataan kaavoituksella. Maa- ja metsätalousalueilla on myös maisemallista ja virkistyksestä merkitystä, ja ne toimivat monien lajien elinympäristönä ja ekologisina käytävinä.

Salonpään pohjavesialue

Salonselän pohjavesialue on vedenotolle tärkeä. Pohjavesialueelle ei tule sijoittaa pohjavettä vaarantavia toimintoja. Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle pohjavesialueista tai riskien syntyminen on estettävä riittävin vesiensuojelutoimenpitein.

Alueelle on erillinen laadittu pohjavesialueen suojelusuunnitelma (Oulun vesi).

Lentokentän läheisyyteen osoitetuilla uusilla työpaikka-alueilla tulee erityisesti huomioida pohjavesialueen vaatimukset, eikä alueelle tule sijoittaa mahdollisesti pohjaveden puhtautta vaarantavia toimintoja. Asemakaavoituksessa on myös huomioitava, että pohjavesialueelle jää riittävästi rakentamatonta, vettä läpäisevää pintaa.

Salonpäässä maa-aineksia hyödynnetään Salonpään moninaiskäyttösuunnitelman mukaisesti, huomioiden pohjavesiensuojelu uuden suojelusuunnitelman mukaan.

Tekninen huolto

Oulunsalon keskustan eteläpuolella sijaitsee jätevedenpumppaamo, joka on osoitettu yleiskaavassa yhdyskuntateknisen huollon alueena.

Rajoitteet, Ympäristöhäiriöt, - Haitat Ja -Riskit

Melu

Lentoaseman melualueet rajoittavat maankäyttöä Oulunsalossa, ja uusi meluvarauma-alue on vielä aiempaa laajempi. Käytännössä koko niemen eteläpuoli on melulle herkille toiminnoille sopimatonta. Alueelle ei osoiteta uutta melulle herkkää maankäyttöä.

Tämän lisäksi liikennemelua on Hailuodontien, Kempeleentien sekä Lentokentäntien varsilla. Uusien alueiden rakentamisessa on varauduttava riittävään melusuojaukseen.

Pilaantuneet maat

Oulunsalon yleiskaava-alueen PIMA-kohteet on tarkastettu Matti-rekisteristä. Alueelta ei löytynyt laajoja kohteita, jotka olisivat tarpeen merkitä yleiskaavakartalle tai vaikuttaisivat maankäyttöön yleiskaavatasolla. Mahdollisesti pilaantuneet kohteet ovat tiedossa rekisterissä ja niiden kunnostustarvetta tarkastellaan erikseen tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Happamat sulfaattimaat

Happamien sulfaattimaiden riski tulee huomioida osayleiskaava-alueen jatkosuunnittelussa ja rakentamisessa. Suuri osa Oulunsalon keskustaa ja sen lähialueita on korkean HaSu -riskin aluetta, joten myös osa suunnitelluista uusista alueista on jouduttu sijoittamaan korkean riskin alueelle. GTK:n kartat happamista sulfaattimaista ovat vain arvio sulfaattimaiden esiintymistodennäköisyyksistä, eivätkä ne kerro varmasti sulfaattimaiden esiintymisestä tai sijainnista, vaan alue on aina tutkittava tarkemmin jatkosuunnitteluvaiheessa.

HaSu-riski on huomioitava asemakaavoituksessa ja muussa suunnittelussa (kuten rakennus- ja katusuunnittelu), tekemällä riittävät selvitykset ja suunnitelmat riskien minimoimiseksi. Merkittävää on tietää pitoisuuksien lisäksi happamien sulfaattimaiden esiintymissyvyys ja alueen aiempi käyttö: esimerkiksi pelloilla HaSut ovat voineet jo hapettua kuivatusten yhteydessä. Alueiden tarkemmassa suunnittelussa voidaan tarvittaessa jättää vaikeimpia alueita rakentamatta tai rakentaa väljemmin. Riskejä maiden happamoitumisesta voidaan lisäksi minimoida esimerkiksi kuivatussyvyyden ja massojen kaivun minimoimisella. Pohjaveden pintaa ei saa laskea; happamoitumisen estämiseksi sulfidikerros tulisi pitää pohjaveden kyllästämänä, jolloin kerrostuma ei pääse hapettumaan. Riskialueilla, joita ei ole vielä salaojitettu, avouomien säilyttäminen on suositeltavaa ja voi auttaa pitämään pohjaveden pintaa korkeammalla. Uusien alueiden maanpintaa voidaan tarvittaessa myös korottaa, ja kieltää alueilla kellareiden rakentaminen. HaSu-alueet soveltuvat paremmin ammattirakentajien toteutettavaksi.

Happamien sulfaattimaiden riskialueita ei ole merkitty yleiskaavakartalle, koska tieto päivittyy jatkuvasti. [Päivitetty uusin tieto happamien sulfaattimaiden esiintymisestä löytyy GTK:n sivuilta.](#) Samoilta sivuilta löytyy myös uusin tieto ja ohjeet HaSu-maiden riskien hallinnasta suunnittelussa ja rakentamisessa, ja Oulun kaupungilla on laadittu erillinen ohjeistus niiden huomioimiseen eri suunnitteluvaiheissa.

Hulevedet

Oulunsalon osayleiskaavoitustyön yhteydessä on laadittu pilottina yleiskaavatasoinen vesienhallintasuunnitelma Oulun kaupungin omana työnä. Vesienhallintasuunnitelmassa määriteltiin yleiskaavatasolla tarvittavat tilavaraukset hulevesien hallintaa ja käsittelyä varten, ja nämä esitetään myös kaavakartalla. Kaavakartalla esitetään myös ojaumat ja ohjeistetaan kaavamääräyksellä tarkemmin niiden ympärille varattavasta tilasta. Selvityksessä käsitellään myös muuta vesienhallintaa, kuten tulvia (meri- ja hulevesitulvat) sekä pohjavesialuetta sekä veden laatua. Lisäksi selvityksessä annetaan ohjeita hulevesien hallintaan ja jatkosuunnitteluun eri alueilla.

Hulevesien käsittelyyn varatuilla alueilla pyritään estämään ilmastonmuutoksen myötä lisääntyvän sadannan aiheuttamia tulvariskejä, sekä parantamaan veden laatua – myös meressä johon uomat johtavat. Hulekaavamerkinnällä ei erotella tässä vaiheessa onko kyse imeytyksestä viivytyksestä tai vesien laadullisesta hallinnasta, vaan alueiden tarkempi luonne ratkaistaan jatkosuunnittelussa. Ensisijaisesti käytetään luonnonmukaisen vesirakentamisen keinoja. Tällöin hulevesiaiheet muodostavat parhaimmillaan samalla esteettisen aiheen viheralueille, ja lisäävät luonnon monimuotoisuutta.

Hulevesien ensisijaiseksi hallintakeinoksi suositellaan imeyttämistä. Oulunsalo on maaperältään lähinnä soraa ja hiekkaa, minkä ansiosta alueella on hyvät edellytykset hulevesien imeyttämiseksi. Keskusta on kuitenkin osittain tärkeällä pohjaveden muodostumisalueella. Keskustassa syntyvä hulevesi saattaa sisältää haitallisia aineita, jotka ovat peräisin esimerkiksi teollisuudesta tai liikenteestä. Tämän takia kaikista likaisinta hulevettä ei ole suositeltavaa imeyttää pohjavesialueilla. Avouomat ovat parempi tapa johtaa hulevesiä kuin putket, koska ne voivat samalla viivyttaa ja suodattaa hulevesiä, erityisesti luonnonmukaisilla ratkaisuilla kasvillisuuden avulla.

Katso: **Liitekartta 4.** Kestävä vesienhallinta

Liitteet

Liite 1A: Luontoarvot ja niiden huomiointi yleiskaavaluonnoksessa

Teemakartat:

- Liitekartta 1. Luontoarvot
- Liitekartta 2. Kulttuuriympäristöt
- Liitekartta 3. Arkeologiset kohteet
- Liitekartta 4. Kestävä vesienhallinta
- Liitekartta 5. Lentoaseman rajoitukset

Liite 1A Luontoarvot ja niiden huomiointi yleiskaavaluonnoksessa

Luontoarvokohteiden merkitseminen kaavakartalle perustuu alueelta laadittuihin kahteen luontoselvitykseen ja 2023 päivitetyn selvityksen luontoarvokohdeluokituksiin. Vuoden 2021 luontoselvityksessä luontoarvot luokiteltiin neljään arvoluokkaan (luokat 1–4). Vuoden 2023 luontoselvityspäivityksessä luokitus tarkennettiin Suomen ympäristökeskuksen arvoluokitusohjeistuksen (Mäkelä & Salo 2021) mukaiseksi. Lisäksi luontoarvoluokat tiivistettiin maankäytön suosituksia varten kolmeen arvoluokkaan (LUO1–LUO3). Tätä luokittelua on käytetty pääasiallisena perusteena Oulunsalon luontokohteiden kaavamerkintöjä määrittäessä. Kaavamerkintöjen tarkoituksena on luontokohteiden arvon ja monimuotoisuuden säilyttäminen. Luontokohteet, niiden tärkeimmät luontoarvot ja perusteet kohteiden kaavamerkinnöille sekä tietoja jatkosuunnittelussa tarkempaa selvitystä vaativista alueista on esitetty seuraavassa ja koottu taulukoihin (taulukot 1-3). Taulukoissa on huomioitu myös Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta 15.12.2023 saadut perinnebiotooppikohteiden tiedot.

Erityisen tärkeät luontokohteet (LUO1) ovat luonnontilaisena säilytettäviä. Niiden suojelun tavoite määräytyy suoraan luonnonsuojelu- tai vesilain säädöksistä. Ne on esitetty kaavakartalla joko LUO1-merkinnällä tai suojeltaviksi varattaviksi S- tai S-1 merkinnällä. Luontoselvityksessä on otettu mukaan myös luonnonsuojelualueilla (SL) sekä Natura-alueilla sijaitsevat kohteet, joten ne esitetään myös oheisissa taulukoissa.

Oulunsalon kaava-alueella on kahteen Natura 2000 -alueverkoston kohteeseen kuuluvia alueita. Niemen lounaispuoli kuuluu laajaan Liminganlahden Natura-alueeseen (FI1102200). Akionlahti ympäristöineen kuuluu Akionlahden Natura-alueeseen (FI1103200). Molemmat Natura-alueet on suojeltu sekä luontodirektiivin mukaisina SAC- että lintudirektiivin mukaisina SPA-alueina. Natura-alueiden suojelua on toteutettu perustamalla niille useita yksityisiä luonnonsuojelualueita (YSA-alueet). Kaava-alueella Akionlahden Natura-alueella on kolme ja Liminganlahden Natura-alueella 19 YSA-aluetta. YSA-alueiden rajaukset ulottuvat paikoin myös Natura-alueiden ulkopuolelle. Natura-alueiden lisäksi SL-merkinnällä on merkitty Kempeleenlahden rannalla sijaitseva luonnonsuojelulain 64 §:n nojalla suojeltu Kallenrannan merenrantaniitty (LTA205937).

LUO1 luokkaan kuuluvat myös osayleiskaavan alueella sijaitsevat kaksi luonnonsuojelulain 95 §:n nojalla suojeltua luonnonmuistomerkkiä. Kohteet ovat Kirkonseudun alueella kasvava Vattukujan mänty ja Kylänpuolentien läheisyydessä sijaitseva kuuden männyn ryhmä.

LUO1-kohteiksi on luokiteltu myös tiukasti suojeltujen eliölajien esiintymiä. Luonnonsuojelulain 78 §:n mukaan suojeltujen luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajien lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää. Liitteen IV (b) kasvilajien osalta suojelu koskee sekä kasvia että sen esiintymispaikkaa. LUO1-kohteisiin kuuluu luontodirektiivin liitteen IV lajeista viitasammakon ja vesikasveihin kuuluvan upossarpion esiintymiä. Tiukkaa suojelua edellyttävät myös erityisesti suojeltavat eliölajit, joiden osalta ELY-keskus voi suojella lajin säilymiselle tärkeitä esiintymispaikkoja luonnonsuojelulain 77 §:n nojalla. Kaava-alueella esiintyy useampia erityisesti suojeltaviin lajeihin kuuluvia hyönteislajeja. Yksi näistä lajeista on Papinjärven läheisyydessä kosteikolla esiintyvä perhoslaji, suovenhokas. Suovenhokkaan menestymisen kannalta on tärkeää huolehtia suoalueen vesitalouden säilymisestä. Papinjärven valuma-alueen kosteikot on merkitty kaavaan suojelualueeksi (S-1). Papinjärvellä on myös erityisiä vedenhankintaan ja virkistykseen liittyviä arvoja.

Taulukoissa 1–3 on esitetty luontokohteiden lisäksi myös valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat perinnebiotoopit. Perinnebiotoopit on käsitelty tarkemmin erillisessä luvussa.

Taulukko 1. LUO1 Eriytyisen tärkeät luontokohteet (LSL = luonnonsuojelulaki, VL = vesilaki, PEBI = perinnebiotooppi). Perinnebiotooppien luokittelu: V = valtakunnallisesti, M = maakunnallisesti ja P = paikallisesti arvokas. Kohteiden nimeäminen ja numerointi on tehty pääosin vuoden 2023 luontoselvityksen mukaan ja samaa numerointia on käytetty myös Liitekartalla 1. Luontoarvot.

kohte	luontoarvo	kaavamerkintä
1 Kallenranta–Lassilanranta a	viitasammakko (LSL 78 §)	LUO1, V/s, W
2 Kallenranta–Lassilanranta c	upossarpio (LSL 78 §)	LUO1, W
3 Kallenranta	suojeltu luontotyyppi (LSL 64 §, LTA205937 Kallenrannan merenrantaniitty), PEBI Kallenrannan-Lassilanrannan merenrantaniitty (P+)	LUO1, SL
5 Kallenranta– Lassilanranta b	viitasammakko (LSL 78 §)	LUO1, V/s
11.1 Karhuoja b	upossarpio (LSL78 §), meriuposkuoriainen (LSL 69 §)	LUO1, W
11.2 Heikola c	upossarpio (LSL 78 §)	LUO1, W
17 (17–21); 31 (31–32); 39 & 40 Akionlahti-Välitörmä-Hylkykari (alueet osittain kaava-alueen ulkopuolella)	FI1103200 Akionlahti (SAC/SPA) YSA200169 Akionlahden luonnonsuojelualue YSA203411 Välitörmän luonnonsuojelualue YSA202432 Akion luonnonsuojelualue upossarpio (LSL 78 §), meriuposkuoriainen (LSL 69 §), viitasammakko (LSL 78 §), PEBI Välitörmä (M-)	LUO1, SL, Natura
25 Varjakansaari-Pyydyskari N (pääosin kaava-alueen ulkopuolella)	upossarpio (LSL 78 §), meriuposkuoriainen (LSL 69 §)	LUO1, W
47 Pajulahti b	FI1102200 Liminganlahti (SAC/SPA), fladat ja kluuvit (VL 2:11 §)	LUO1, SL, Natura
49 Liminganlahti	FI1102200 Liminganlahti (SAC/SPA), fladat ja kluuvit (VL 2:11 §), PEBI:t Nenännokka-Pajuniemi-Riutunkainalo (V), Mäntyranan laidun (M), Nenän niitty-Hakonsaari (P+), Purnunnokka (P+), Sarkkirannan laidun (P+), Sarkkirannan laidun (P+), Kotakari (P), Mäntyrananta 2 (P), Papinkari (P-), Peuhun lammaslaidun (P-)	LUO1, SL, Natura
50 Verkkoniemi	dyynisukkulakoi (LSL 77 §) ja muita uhanalaisia lajeja	SL
74 (71–74) Sorkonsuo-Kivijärvensuo	suovenhokas (LSL 77 §)	S-1
102 Sarkkiranta b	viitasammakko (LSL 78 §)	LUO1, MY
111 Mökkiperä-Myllymetsä	viitasammakko (LSL 78 §)	LUO1, V
112 Päällystä	viitasammakko (LSL 78 §)	LUO1, AP, VL
113 Onnela	6 mäntyä, Kylänpuolentie (LSL 95 §)	LUO1, M, Luonnonmuistomerkki
114 Kunnankukkonen	Vattukujan mänty (LSL 95 §)	LUO1, PY, Luonnonmuistomerkki

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeisiin alueisiin (LUO2) on luokiteltu kulttuuriympäristöjä ja muita tapauskohtaisesti tulkittavia kohteita. Kohteet ovat muun muassa uhanalaisia luontotyyppisiä, merkittäviä uhanalaisten lajien esiintymiä, linnuston ja ekologisen verkoston kannalta tärkeitä kohteita sekä arvokkaiksi todettuja luontotyyppien kehityssarjoja. Kohteista useimmat ovat ihmisvaikutteisia elinympäristöjä.

Kaavakartalla on esitetty ne luontoselvityksen LUO2-alueet tai alueiden osat, joita ei ole aiemmin suojeltu muulla tavoin (kuten Natura). Monien suojelullisesti huomioitavien lajien elinympäristöjen turvaaminen edellyttää nykyisenkaltaisen ihmistoiminnan jatkamista, lajikohtaiset elinympäristövaatimukset huomioiden. Esimerkiksi Kylänpuolen LUO2-alueiden avoimina pidetyillä peltoalueilla viihtyy arvokasta linnustoa. Kansallisesti tärkeisiin lintualueisiin kuuluva Papinjärvi on luokiteltu LUO2-kohteeksi. Se on merkitty kaavaan merkinnällä W/s eli vesialueena, jolla on sekä luonnon- ja vesiensuojelun tarpeita.

Taulukko 2. LUO 2 Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet (LSL = luonnonsuojelulaki, ML = metsälaki, VL = vesilaki, PEBI = perinnebiotooppi). Perinnebiotooppien luokittelu: V = valtakunnallisesti, M = maakunnallisesti ja P = paikallisesti arvokas. Kohteiden nimeäminen ja numerointi on tehty pääosin vuoden 2023 luontoselvityksen mukaan ja samaa numerointia on käytetty myös Liitekartalla 1. Luontoarvot.

kohde	luontoarvo	kaavamerkintä
4 Kallenranta-Lassilanranta d	uhanalainen luontotyyppi (suksessiosarja)	LUO2, V/s
6 luonnon monimuotoisuusalue, joka yhdistää kohteet 1–5 (luontoselvityksessä kohde nimetty 1 (1–5) Kallenranta-Lassilanranta)	yhdistää seuraavat kohteet: suojeltu luontotyyppi (LSL 64 §, Kallenrannan merenrantaniitty (LTA205937), PEBI Kallenrannan-Lassilanrannan merenrantaniitty (P+), upossarpio (LSL 78 §), viitasammakko (LSL 78 §), uhanalainen luontotyyppi	LUO1, LUO2, SL, W, V/s
7 Niemenranta 8 Karhuoja a 10 Heikola a	uhanalainen luontotyyppi, ML 10 §	LUO2, V/s
45 Pajulahti a (2 aluetta)	uhanalainen luontotyyppi, ML 10 §	LUO2, MY
48.1 Pajulahti c, luonnon monimuotoisuusalue, joka yhdistää kohteet 45 ja 47	yhdistää seuraavat kohteet: FI1102200 Liminganlahti (SAC/SPA), fladat ja kluuvit (VL 2:11 §), PEBI Nenännokka-Pajuniemi-Riutunkainalo (V), uhanalainen luontotyyppi	LUO2, SL, MY
52 Lupusuo	suoalue, ML 10 §	LUO2, M
58 Mustaniemi a 59 Mustaniemi b 60 Mustaniemi c 61 Mäntyrinta a 62 Mäntyrinta b	uhanalainen luontotyyppi, ML 10 §	LUO2, MY
64 Mäntyrinta-Karsikonkorpi	uhanalainen luontotyyppi (suksessiosarja, joka ulottuu Natura-alueelle), linnustoarvot	LUO2, MY
67.1 Salonpää, maanottoalue	uhanalaiset hyönteislajit	LUO2, MU
68–69 Mäntyrinta c	uhanalainen luontotyyppi, PEBI Mäntyrintan laidun (M)	LUO2, MY
74.1 Papinjärvi	FINIBA, myös vesiensuojelun tarpeita	W/s

75 Mäntyrinta d 76 Mäntyrinta e 77–78 Peuhu a 79 Peuhu b 80 Peuhu c 81 Peuhu d 82 Purnunnokka a	uhanalainen luontotyyppi, ML 10 §	LUO2, MY
83 Purnunnokka b	PEBI Purnunnokka (P+)	LUO2, MY
91 Sarkkiranta a	uhanalainen luontotyyppi (sukessiosarja), PEBI Sarkkirannan laidun (P+), linnustoarvot	LUO2, MY
103 b Nenän laitumen Natura-alueen ulkopuolinen laajennusosa	linnustoarvot	LUO2, MY
104 Nenänniitty 2	linnustoarvot, PEBI Nenän niitty-Hakonsaari (P+)	LUO2, MY
104.1 Multasuo	linnustoarvot	LUO2, M, MY
106b Peuhun lammaslaidun	PEBI Peuhun lammaslaidun (P-)	LUO2, MY
107 Kylänpuoli 108 Myllymetsä	linnustoarvot, IBA	LUO2, MA, MY
109 Santaniemi	linnustoarvot, IBA, FINIBA	LUO2, MA
110 Lentokenttä SE	karjalanharmokääriäinen (LSL 77 §), purppurasammakoi (LSL 77 §) ja muita uhanalaisia lajeja	LUO2, LL, M

Luokkaan LUO3 on luokiteltu luonnon monimuotoisuutta tukevia, tapauskohtaisesti tulkittavia kohteita. Kohteita ei ole merkitty kaavakartalle vaan LUO3-kohteet on huomioitu kaavassa tapauskohtaisesti ja maankäytöllisesti, esimerkiksi MY tai V/s merkinnällä (edellyttävät maisematyölupaa mahdollisten toimenpiteiden yhteydessä), tai turvaamalla alueiden nykyinen maankäyttö, joka edistää lajin säilymistä.

LUO3-kohteiden rajaukset on esitetty luontoarvojen teemakartalla (liitekartta 1). Kohteet tulee huomioida osayleiskaavaa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Kohteilla voi olla esimerkiksi tarvetta tehdä tarkentavia luontoselvityksiä lajin elinolosuhteita mahdollisesti muuttavia toimenpiteitä suunniteltaessa. LUO3-kohteisiin kuuluu esimerkiksi lentokenttäalue, jonka kiitoratojen avointen reuna-alueiden paahdeympäristöissä esiintyy suojelullisesti huomioitavaa hyönteislajistoa, eli alueen nykyinen toiminta ylläpitää samalla hyönteisten elinympäristöjä. Salonselän maa-ainestenottoalueiden törmässä pesii rauhoitettu törmäpääsky. Pesinnän häiritseminen on kiellettyä luonnonsuojelulain 70 §:n nojalla, mikä on huomioitava alueen toiminnassa ja lopullisessa maisemoinnissa.

Taulukko 3. LUO3 Tapauskohtaisesti tulkittavat kohteet (LSL = luonnonsuojelulaki). Kohteiden nimeäminen ja numerointi on tehty pääosin vuoden 2023 luontoselvityksen mukaan ja samaa numerointia on käytetty myös Liitekartalla 1. Luontoarvot.

kohte	luontoarvo	kaavamerkintä
11 Heikola b	uhanalainen luontotyyppi, kartoitustarve	V/s
12 Keskipiiri	uossarpio (LSL 78 §), kartoitustarve	V/s
53 (53–55) Pajulahti- Juurakonkorpi	linnustoarvot, kartoitustarve	MY
53.1 Ervastinkylä (pääosin kaava-alueen ulkopuolella)	linnustoarvot, kartoitustarve	M
66 Salonselkä a 67 Salonselkä b	linnustoarvot (törmäpääsky)	MU, EO
84 Purnunnokka c 85–86 Purnunnokka d	luontotyyppi, kartoitustarve	MY
95–96, 98 Lentokenttä	uhanalaisia hyönteislajeja mm. purppurasammalkoi (LSL 77 §)	LL

Lähteet ja lisätietoja

Luonto- ja maisemaselvitys: Aino Landscaping Oy & Luonto-osuuskunta Aapa 2021. Oulunsalon maisema-, viheralue- ja luontoselvitys. 9.2.2021.

Luontoselvityksen päivitys: Albus Luontopalvelut Oy 2023. Oulunsalon osayleiskaavan suunnittelualan luontoarvojen täydennys v. 2023. Raportti Oulun kaupungin Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluille. 13.10.2023.

[Luontoselvitykset Oulunsalon osayleiskaavan hankesivuilta.](#)

Luontoselvityksen päivityksessä noudatettu luokittelu pohjautuu oppaaseen: Mäkelä, K. & Salo, P. 2021. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. – Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47.

OULUNSALON OSAYLEISKAAVA

Liitekarta 1 Luontoarvot

- VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE
Liminganlahden kulttuurimaisema.
- IBA FI028 Oulunseudun kerääntymisalue
Kansainvälisesti tärkeät lintualueet (Important Bird and Biodiversity Areas, IBA).
- FINIBA 810264: Oulunsalo, Papinjärvi
Kansallisesti tärkeät lintualueet (Finnish important Bird Areas - FINIBA).
- LUONNONSUOJELUALUE.
- NATURA 2000 -VERKOSTOON KUULUVA ALUE.
- LUONNONMUISTOMERKKI.
6 mäntyä (Kylänpuolentie)
Vattukujan mänty (Vattukuja)

ARVOKKAAT LUONTOKOhteet LUO 1 - LUO 3 (kohteiden luokittelu luontoselvitysten mukaan ja numerointi viittaa luontoselvitykseen: Oulunsalon osayleiskaavan suunnittelualaueen luontoarvojen täydennys 13.10.2023, Albus Luontopalvelut Oy):

- LUO 1 luonnontilaisina / luonnontilaisen kaltaisina säilytettävät kohteet
- LUO 2 kulttuuriympäristöt ja muut tapauskohtaisesti tulkittavat kohteet
- LUO 3 tapauskohtaisesti tulkittavat kohteet

1 Kallenranta-Lassilanranta a	66 Salonselkä a
2 Kallenranta-Lassilanranta c	67 Salonselkä b
3 Kallenranta	67.1 Salonpää, Maanottoalue
5 Kallenranta-Lassilanranta b	68-69 Mäntyranta c
6 Kallenranta-Lassilanranta	74 (71-74) Sorkonsuo-Kivijärvensuo
7 Niemenranta	74.1 Papinjärvi
8 Karhuoja a	75 Mäntyranta d
10 Heikola a	76 Mäntyranta e
11 Heikola b	77-78 Peuhu a
11.1 Karhuoja b	79 Peuhu b
11.2 Heikola c	80 Peuhu c
12 Keskipiiri	81 Peuhu d
17 (17-21) Akionlahti,	82 Purnunnokka a
31 (31-32) Välitörmä,	83 Purnunnokka b
39&40 Hylkykari	84 Purnunnokka c
22 Akionlahti S	85-86 Purnunnokka d
25 Varjakansaari-Pyydyskari N	91 Sarkkiranta a
45 Pajulahti a	95-96,98 Lentokenttä
47 Pajulahti b	102 Sarkkiranta b
48.1 Pajulahti c	103 Nenänlaitumen Natura-alueen ulkopuolinen laajennusosa
49 Liminganlahti	104 Nenänniitty 2
50 Verkkoniemi	104.1 Multasuo
52 Lupusuo	106 b Peuhun lammaslaidun
53 (53-55) Pajulahti-Juurakonkorpi	107 Kylänpuoli
53.1 Ervastinkylä	108 Myllymetsä
53.2 Varjakanniemi	109 Santaniemi
58 Mustaniemi a	110 Lentokenttä SE
59 Mustaniemi b	111 Mökkiperä-Myllymetsä
60 Mustaniemi c	112 Päällystä
61 Mäntyranta a	113 Onnela
62 Mäntyranta b	114 Kunnankukkonen
64 Mäntyranta-Karsikonkorpi	

OULUNSALON OSAYLEISKAAVA

Liitekarta 2 Kulttuuriympäristö

RAKENNETUN KULTTUURIYMPÄRISTÖN VAALIMISEN KANNALTA MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS ALUE.
Merkinnällä on osoitettu maakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön alueet, kohteet ja tiet (MRKY2015). Alueen rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti on turvattava alueen muutosten suunnittelussa sekä käytössä. Alueen arvoihin, monimuotoisuuteen ja ajalliseen kerroksisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennuskanta on tavoitteena säilyttää. Rakennettuun kulttuuriympäristöön vaikuttavista hankkeista on pyydettävä lausunto museoviranomaiselta.
mk50 Kyläpuoli
mk51 Oulunsalon "Henkisen ja maallisen vallan akseli"
mk52 Varjakan huvila-alue

RAKENNETUN KULTTUURIYMPÄRISTÖN VAALIMISEN KANNALTA PAIKALLISESTI ARVOKAS ALUE.
Merkinnällä on osoitettu paikallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön alueet. Alueen rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti on otettava huomioon alueen muutosten suunnittelussa sekä käytössä. Alueelle rakennettaessa tai aluetta muulla tavoin muutettaessa on huolehdittava sen erityisten arvojen säilymisestä sekä pyydettävä lausunto museoviranomaiselta.
pk32 Salonpään kylä

VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE.
Merkinnällä on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (Valtioneuvoston päätös 18.11.2021). Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä turvattava maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen. Uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeutumiseen sijainniltaan ja rakennustavaltaan maisemaan.
VAMA 132 Limingan lakeuden kulttuurimaisema

PERINNEBIOTOOPPI.
Merkinnällä on osoitettu valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävät perinnemaisema- ja perinnebiotooppikohteet. Alueen suunnittelussa ja käytössä tulee edistää sen maisema-, kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säilymistä. Valtakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin vaikuttavissa hankkeissa on pyydettävä lausunto Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta ja museoviranomaiselta.
pb5 Mäntyrannan laidun (M)
pb6 Nenännokka-Pajuniemi-Riutunkainalo (V)
pb9 Välitörmä (M)
pb150 Nenän niitty-Hakonsaari (P)
pb154 Purnunnokka (P)
pb157 Sarkkirannan laidun (P)
pb500 Kotakari (P)
pb608 Peuhun lammaslaidun (P)
pb620 Mäntyranta 2 (P)
pb625 Papinkari (P)
pb1101 Kallenrannan-Lassilanrannan merenrantaniitty (P)

RAKENNETUN KULTTUURIYMPÄRISTÖN VAALIMISEN KANNALTA TÄRKEÄ OULUN KOULUN KOHDE.
Merkinnällä on osoitettu arvokkaat Oulun koulun suunnitteluasetusta edustavat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet (Oulun koulun kohteet 2020). Alueisiin ja kohteisiin vaikuttavissa hankkeissa tulee huomioida niiden arvokkaat ominaispiirteet. Valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaiden kohteiden osalta noudatetaan niitä koskevia kaavamääräyksiä ja lisäksi Oulun koulun kohteita ovat:
P6 Salonpään päiväkot
A5 Honkakujan pientalo
RAKENNUSSUOJELUKOHDE.
Merkinnällä on osoitettu alueet ja rakennukset, jotka on suojeltu erityislainsäädännön nojalla. Kohteiden suunnittelussa ja käytössä tulee edistää kulttuuriperintöarvojen turvaamista eikä niiden arvoja saa heikentää. Kohdetta koskevista toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

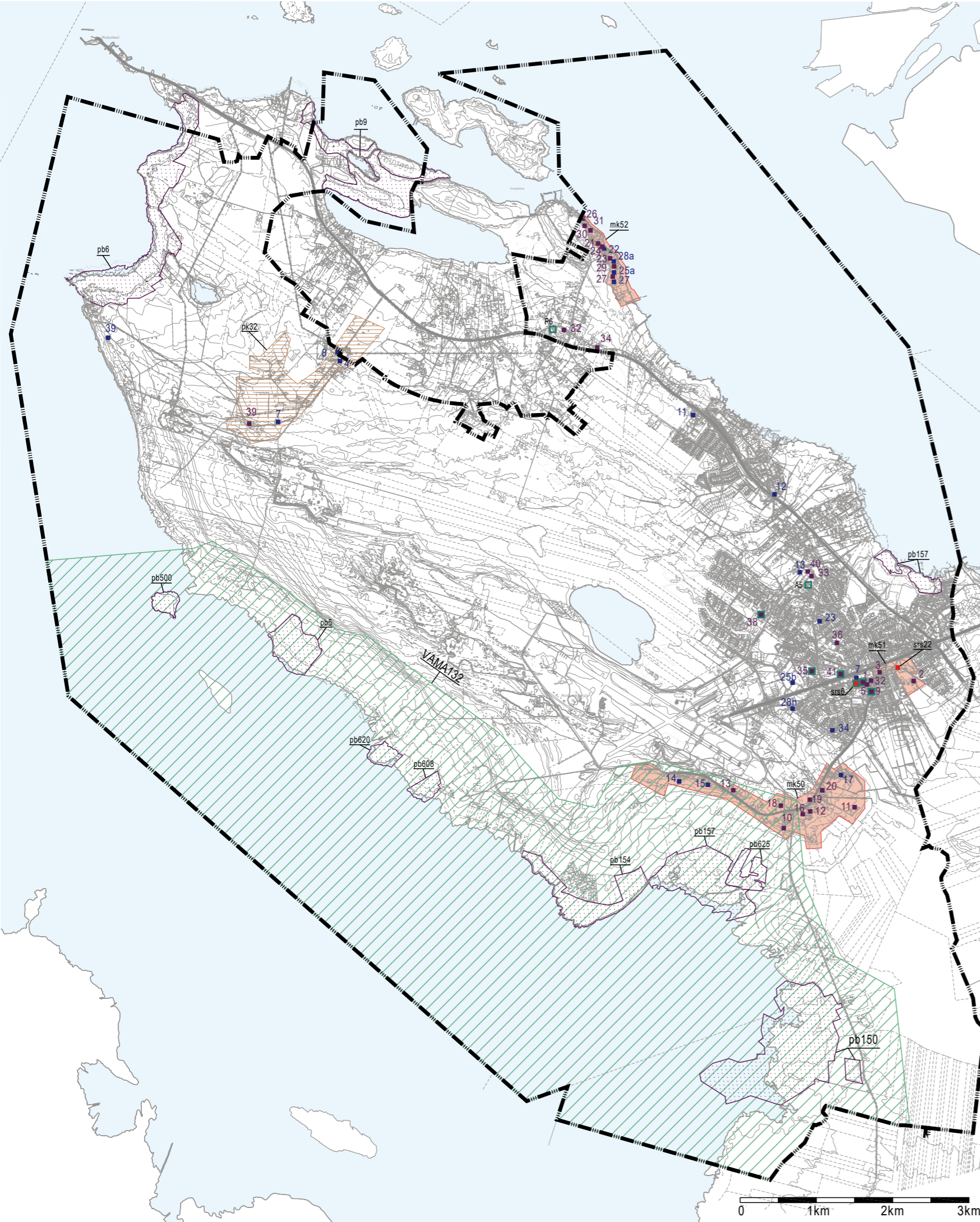
srs6 Oulunsalon kunnantalo
srs22 Oulunsalon kirkko

MAAKUNNALLISESTI ARVOKKAAT KOHTEET

- num
- 1 Korttelin 52 asuinrakennukset
- 2 Kuivala-Lääkkö
- 3 Kukkonen (kotiseutumuseo) ja Jääskö
- 5 Oulunsalon kirkonkylän Valkea koulu
- 7 Oulunsalon terveysasema
- 9 Saloilan päiväkot
- 10 1700- luvun kala-aitta
- 11 Ala-Kaakinen
- 12 Junkkonen
- 13 Kurikka
- 16 Prokkola
- 18 Saloila (Väärälän koulu)
- 19 Uusi-Juntti
- 20 Yli-Kaakinen
- 21 Aarnela
- 23 Hiekkaranta (Olaranta)
- 24 Korkein
- 26 Käpylä eli Saunaranta (ja Päivölä)
- 27 Metsäpirtti
- 29 Päiväranta
- 30 Rantala ja Kesälä
- 31 Rikula
- 32 Keskipiirin entinen kansakoulu ja Salonpään koulu
- 33 Lassila
- 34 Muikku
- 35 Oulunsalon lukio (Oulunsalotalo)
- 38 Pitkäkänkaan koulukeskus
- 39 Pääatalo ja Uutela
- 40 Raumalan luhti (Raumala)
- 41 Suunnittelukylä-yrittäjä

PAIKALLISESTI ARVOKKAAT KOHTEET

- num
- 7 Saarela
- 8 Salonpään kansakoulu
- 11 Ehnberg
- 12 Jussila
- 13 Karvola
- 14 Peltola
- 15 Peltari
- 17 Rahikka (Isolanmäki, Ilkantalo ja Yli-Isola)
- 22 Hessenrinne
- 23 Hätälä
- 25a Kotiranta
- 25b Lampela
- 27 Koivuranta
- 28a Myrskyraanta
- 28b Savuoja
- 34 Puistola
- 36 Ervastian entinen kansakoulu
- 39 Koppanan leirikeskus

OULUNSALON

OSAYLEISKAAVA

Liitekarta 3

Arkeologia

KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET

sm - Kiinteä muinaisjäänös. Alueella sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) tarkoittama kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen tai muu siihen kajoaminen on kielletty ilman muinaismuistolain mukaista lupaa. Aluetta koskevista suunnitelmista tulee pyytää alueellisen vastuumuseon lausunto. Kaavakartan sm-merkintään liittyvä numero viittaa kaavassa ja kaavaselostuksessa olevan kohdeluettelon numerointiin.

1. Oulunsalon uhrirkirkko (567010045) kirkkorakenteet, kirkonpaikat
2. Kukkonen (1000031433) talonpohjat
3. Peltola (1000035329) tervahauta
39. Purnunnokka 2 (1000045109) maakuopat, löytöpaikat (useita löytöpaikkoja rajatulla alueella)
60. Purnunnokka 3 (1000048789) maakuopat, löytöpaikat

HISTORIALLISEN AJAN TALONPAIKKA, MAHDOLLINEN MUINAISJÄÄNNÖS

Alue, jolla karttaselvityksen perusteella sijaitsee noin vuodelta 1750 oleva tai sitä vanhempi talonpaikka. Alueen ja sen lähiympäristön arkeologinen säilyneisyys tulee selvittää tarkemman suunnittelun yhteydessä. Sijaintimerkintä ohjeellinen. Käytöstä pois jääneet autioituneet historiallisen ajan talonpaikat. Kohteet on paikannettu vuosien 1764/1788 isojakokartan perusteella. Kohteet on merkitty muinaisjäänösrekisteriin mahdollisina muinaisjäänöksinä. Nimen perässä oleva numero on muinaisjäänösrekisterin mukainen kohdetunnus.

- 29 Siirtola (1000045114)
- 30 Kaakinen (1000045115)
- 31 Uusi-Juntti (1000045116)
- 32 Mökkipera (1000045117)
- 34 Kaveri (1000045119)
- 35 Niemi (1000045120)

Kyseessä ovat edelleen alkuperäisessä tai sitä vastaavassa käytössä olevat historiallisen ajan asuinpaikat, jotka ajoittuvat 1700-luvun puoliväliin tai sitä vanhemmiksi. Kohteet on paikannettu isojakokartan 1764/1788 perusteella. Paikannus on ohjeellinen. Kohteet on merkitty muinaisjäänösrekisteriin muina kulttuuriperintökohteina. Nimen perässä oleva numero on muinaisjäänösrekisterin mukainen kohdetunnus.

4 Sarkkinen (1000045083)	14 Raumala (1000045095)
5 Peltari (1000045084)	15 Karvola (1000045096)
6 Kylänpuoli (Anttila) (1000045085)	16 Takkinen (1000045097)
7 Filppula (1000045086)	17 Ala-Toikka (1000045098)
8 Eskonsipo (1000045087)	18 Muikku (1000045099)
9 Yli-Kaakinen (1000045088)	21 Ervasti (1000045102)
10 Isola (1000045089)	23 Siekinen (1000045104)
11 Jääskö (1000045090)	24 Helanen (1000045106)
12 Lääkkö (1000045093)	25 Uutela (1000045107)
13 Lassila (1000045094)	61 Vanha-Juntti (1000048803)

Löytöpaikat (eri ajoilta): löytöpaikoilta ei tehty havaintoja kiinteistä muinaisjäänöksistä,
37 Ala-Kaakinen (löytöpaikat, kätköt)
38 Purnunnokka 1 (löytöpaikat, rautakautinen)
40 Kisakangas (löytöpaikat, historiallinen/rautakautinen)
41 Kotaniemi (löytöpaikat, ajoittamaton)
42 Salonpää (löytöpaikat, keskiaikainen)

Muu kohde (historiallinen asuinpaikka, torppa, joka maastohavaintojen mukaan ei ole säilynyt)
43 Pellonpää (asuinpaikat, yksinäistalot)

OULUNSALON OSAYLEISKAAVA

Liitekartta 4 Kestävän vesienhallinnan teemakartta

-
- HULEVESIEN TOIMENPIDEALUE.**
Ohjeellinen rajaus alueelle, jolla on tunnistettu tarve hulevesien hallintatoimenpiteille. Hallintamenetelmät ja sijainnit selvitetään tarkemmin jatkosuunnittelussa, ensisijaisesti käytetään luonnonmukaisia laadullisen hallinnan keinoja. Suunnitellun hulevesiaiheen on sovittava virkistysalueelle esteettisesti ja oltava turvallinen. Kuivatettu Pahajärvi voidaan entisöidä kosteikoksi/järveksi.
- HULEVESIEN KANNALTA TÄRKEÄ SÄILYTETTÄVÄ OJAUOMA.**
Ojauoma on säilytettävä ja jätettävä riittävän leveän viheralueen ympäröimäksi, jotta mahdollistuu ojien kunnossapito, uomien mahdolliset parantamistoimet (kuten viivytystilavuuden lisääminen, loiventaminen ja luonnonmukaistaminen, hulevesien laadullinen hallinta), tulviin varautuminen sekä ympäröivän kasvillisuuden säilyminen.
- POHJAVESIALUEET.**
Merkinnällä on osoitettu vedenhankinnan kannalta tärkeät ja vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet. Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskkejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista tai riskien syntyminen on estettävä riittävin vesiensuojelutoimenpitein. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.
- POHJAVEDEN VARSINAINEN MUODOSTUMISALUE.**
- VESIALUE.**
- TULVAUHANALAINEN ALUE.**
Alueella tulee varautua tulvaan. Alueella sijaitsevilla vanhoilla rakennuspaikoilla tulee rakennuslupaa edellyttävien toimenpiteiden yhteydessä varmistaa, että rakentamisen edellytykset täyttyvät kohtuullisin toimenpitein ja maisemaan sopivasti. Tulvan kulkuaan vaikuttavien maapengerrysten tekeminen on kielletty. Kosteudelle alttiit rakennusosat tulee rakentaa vähintään 1 metri keskimäärin kerran 100 vuodessa toistuvan tulvan tai ylimmän havaitun tulvakorkeuden yläpuolelle. Rakennushankkeeseen ryhtyvän tulee selvittää hankkeeseen vaikuttavat tulvakorkeudet. Tarvittaessa tulee olla yhteydessä alueelliseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen. Kaavakartalla on esitetty kerran 100 vuodessa esiintyvän tulvan vuonna 2019 päivitetty mallinnus korkeusjärjestelmässä N2000.
- SUOJELUALUE, PAPINJÄRVEN VALUMA-ALUE.**
Alue varataan suojeltavaksi. Vedenhankinnan ja virkistyskäytön kannalta merkittävän järven vesitasapainon säilyttämisen kannalta tärkeä alue. Alueella on myös luontoarvoja. Alueelle ei saa rakentaa. Metsänhoito-, kuivatus- yms. toimenpiteet on tehtävä siten, etteivät ne vaaranna tai heikennä järven valuma-alueen vesitasapainoa ja veden laatua. Alueella tehtävistä toimenpiteistä on neuvoteltava ympäristöviranomaisen kanssa. Luontoarvoja mahdollisesti vaarantavaan toimintaan on saatava MRL 128 §:n mukainen maisematyö lupa.
- PÄÄREITTIEN VALUMA-ALUEET**
- KAAVA-ALUEEN RAJA.**

OULUNSALON OSAYLEISKAAVA

Liitekarta 5 Lentokentän rajoitukset

- **LENTOLIIKENTEEN ESTEVAPAAYÖHYKE.**
Vyöhykkeellä rakennusten ja rakennelmien sekä kasvavan puuston ja muun kasvillisuuden suurin sallittu korkeus vaihtelee sijainnista riippuen (20-160m). Suunniteltujen toimenpiteiden tulee täyttää ilmailulain 158 §:n vaatimukset ja vyöhykkeelle tulevista tavanomaista korkeammista rakennushankkeista on neuvoteltava liikenne- ja viestintäviraston kanssa.
- **(Ime-2) LENTOMELUALUE (LDEN yli 60 dBA).**
Alueella ei saa osoittaa uutta asuinrakentamista eikä sairaaloiden, laitosten tai muiden sellaisten toimintojen rakentamista, jotka ovat herkkiä melun haitoille. Alueelle voidaan sijoittaa esimerkiksi lentoliikenteeseen liittyviä rakennuksia sekä muita toimintoja ja teollisuutta, jolle lentomelu ei aiheuta haittaa.
- **(Ime-1) LENTOMELUALUE (LDEN 55-60 dBA).**
Alueelle ei tule osoittaa uusia melulle herkkiä toimintoja. Alueella jo olevan asutuksen ja muun melulle herkän toiminnan säilyttäminen on mahdollista. Alueelle voidaan sijoittaa esimerkiksi teollisuus- ja liikerakennuksia tai pienimuotoista täydennysrakentamista tapauskohtaisesti harkittavassa laajuudessa.
- **(mav) LENTOMELUALUEEN VARAUMA.**
Varautumisvyöhyke lentokonemelualan 55 dBA mahdolliseen laajenemiseen. Alueelle ei tule sijoittaa uusia melulle herkkiä toimintoja. Alueella jo olevan asutuksen ja muun melulle herkän toiminnan säilyttäminen on mahdollista. Alueelle voidaan sijoittaa esimerkiksi teollisuus- ja liikerakennuksia tai pienimuotoista täydennysrakentamista tapauskohtaisesti harkittavassa laajuudessa.
- **(lav) LASKEUTUMISVYÖHYKE.**
Kiitotien suuntainen alue, jossa uusien melulle herkkin rakennusten ulkokuoren ääneneristysvaatimus on 35 dBA.

0 1km 2km 3km